

1/1999 26.2.

■ PÄÄKIRJOITUS

Rakennerahastouudistuksen ratkaisut lähestyvät 1

■ EUROOPAN UNIONI

Rakennerahastouudistus

Agenda 2000 -paketin valmistelutilanne 2

Tavoiteohjelmat

Uusien ohjelmien suunnittelussa uusi vaihe 3
Tavoite 2 -ohjelma 4
Tavoite 5b -ohjelma 4

Yhteisöaloitteet ja pilotit

INTERREG II C 5
Pohjoisen Periferian Art. 10 5
SME 6

Muuta

Twinning-tuki 6
Aluesuunnitteluministerit Potsdamissa 8
ESPON-tutkimuslaitosverkosto 8

■ POHJOIMAINEN YHTEISTYÖ JA ALUEPOLITIikka

Henkilö- ja organisaatiomuutoksia .. 9
Pohjoismaisia julkaisuja 9

■ MUU KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

OECD:n uusi aluekehityskomitea ... 9
OECD:n kokous Pariisissa 10

■ KANSALLINEN ALUEPOLITIikka

Paikallinen omaehtoisuus 11
Kaupunkiverkkotutkimus 11
Alueellisen kehittämisen rahoitus .. 12
Maakunnan kehittämistä 1999 ... 13

■ JULKAISUJA 13

■ SVENSK RESUMÉ 14

PÄÄKIRJOITUS

Rakennerahastouudistuksen ratkaisut lähestyvät

Agenda 2000:n käsittelyssä on täysi vauhti päällä. Lähiviikkoina on nähtävissä miten ja missä aikataulussa Euroopan maatalouden, alue- ja rakennepolitiikan sekä laajenemisen ja rahoituskehityksen ratkaisut syntyvät. Vielä on olemassa ainakin kolme vaihtoehtoa. Ne ovat:

– Saksa onnistuu puheenjohtajakaudellaan viemään Agenda 2000 -asiat päätökseen,

– Saksan puheenjohtajakaudella ei kyetä löytämään yksimielisyyttä jäsenmaiden välillä ja Agenda 2000 siirtyy ratkaistavaksi Suomen puheenjohtajakaudelle tai

– liikutaan edellisten vaihtoehtojen välillä.

Nyt on panostettava EU:n ja Suomen kannalta hyvän ratkaisun syntymiseen. Alue- ja rakennepolitiikan puolella näkemykset alkavat hahmottua,

mutta yksi kysymys on vielä ratkaistavasti auki. Paljonko uudistuksiin tullaan käyttämään varoja tulevalla budjettikaudella 2000–2006? Budjettikehyksen ratkaiseminen on avain myös maatalouden, alue- ja rakennepolitiikan ja laajenemisen ratkaisuille. Suomen keskeisten tavoitteiden saavuttaminen edellyttää lujaa puristusta loppuun saakka. Vielä ei ole saavutettu eikä menetetty yhtään euroa. Berliinin huippukokous pidetään 24.–25.3.1999. Silloin ratkaisuun pyritään tosissaan.

Agenda 2000 ja uuden hallituksen ohjelma muodostavat kokonaisuuden, jonka pohjalta alue- ja rakennepolitiikka Suomessa lähivuosina harjoitetaan. Tasapainoiseen aluekehitykseen kohdistuu edelleen vahvoja paineita. Suomen taloudellinen kehitys on viime vuosina ollut nopeaa. Alueelliset erot ovat nousseet esiin. Muuttoliike voimistaa väestön alueellista keskittymis-

tä. Maan itä- ja keskiosien, pohjoisen kehitysalueiden ja erityisesti maaseudun rakenteellinen uudistuminen on edelleen keskeinen ongelma. Alueiden kehittyminen edellyttää, että alue- ja rakennepolitiikan keinoin edistetään osaamisen keskittymien ja tuotantoklustereiden syntymistä maan eri osiin. Aluepolitiikan keinovalikoimaa on uudistettava ja vahvistettava.

Tämän vuoksi on tärkeää, että laaditaan tasapainoisen aluekehityksen turvaava pitkän aikavälin strategia, jossa otetaan huomioon osaamiseen, tuotannon kehittämiseen, infrastruktuuriin ja väestön hyvinvointipalvelujen turvaamiseen liittyvät näkökohdat. Koko maa on pidettävä kehittämisen kohteena. Maaseudun ja kaupunkien ongelmiin on kohdistettava entistä tehokkaampia toimenpiteitä.

Paavo Pirttimäki

Agenda 2000 -paketin valmistelu on edennyt kalkkiviivoille

Vain muutama viikko jäljellä tehokasta työaikaa

Berliinin huippukokouksessa maaliskuun lopussa on Agenda 2000:sta sovitut tehtävien keskeiset päätökset. Niiden tulisi pitää sisällään kaikki oleellinen, jotta rakennerahastojen osalta kyettäisiin valmistelemaan yksityiskohtaiset asetukset ministerineuvoston päätöksentekoa varten. Nämä ovat puolestaan edellytysnä sille, että EU:n parlamentti kykenee omalta osaltaan käsittelemään asetukset asianmukaisessa järjestyksessä vielä tällä toimikaudella.

Paljon on vielä auki, vaikka työ on koko ajan edennyt. Saksalaiset pyrkivät kokoamaan Berliiniin poliittisen, etujen ja haittojen paketin, joka rakennerahastoasetusten lisäksi sisältää maatalousuudistusratkaisun ja koko EU:n toiminnan rahoituskäytön kaudelle 2000–2006. Tämän hyväksyminen on lopulta edellytys EU:n laajentumisen toteutumiselle ja sen aika-auluratkaisuille. Se, minkälainen kokonaisuus tästä syntyy, määrittelee myös rakennerahastouudistuksen sisällön ja päätöksentekoaikataulun.

Rahoitusratkaisu on kaiken muun valmistelun edellytys ja suuntaaja. Tältä osin jäsenmaiden näkemykset ovat vielä kaukana toisistaan. Rakennerahastojen osalta tämä merkitsee sitä, että tarkasteluhaarukka on 192–240 mrd. euroa. Ylärajana on siis komission esitys (kaudella 2000–2006 rakennerahastoille ja koheesiorahastolle varattu rahoitus) ja alarajana kaikkein tiukimpien menojen stabilisoijien kanta. On esitetty arvioita, että ratkaisu löytyy jostain tältä väliltä. Säästöjä komission esitykseen verrattuna joudutaan siis tekemään. Mihin ne kohdistuvat, ei ole kovin helppo kysymys.

Maatalousuudistus etenee myös vauhdilla. Myös sen yhteydessä tarkastellaan eri degressiovaihtoehtoja. On aivan selvää, että jäsenmaat katsovat sekä rakennemenojen että maatalousmenojen leikkauksia tarkasti omasta intressistään. Jos ratkaisu on muodostumassa sen kaltaiseksi, että joku jäsenmaa kokee leikkausten kohdistuvan kaikilta osilta omiin intresseihinsä, vaikeuksia varmasti syntyy. Näin maatalousratkaisu vaikuttaa myös rakennerahastoratkaisun syntymiseen. Näiden kahden sektorin välillä on lisäksi yhteinen kiinnostuksen kohde: maaseudun kehittäminen. Kuinka paljon siihen varataan rahaa sekä miten se budjetoidaan ja hallinnoidaan, ei ole yksinkertainen asia.

Rakennerahastoja koskeva valmistelu

on jakaantunut kahteen osaan:

a) poliittiset ja merkittävät kysymykset, joista päätökset tehdään ministerineuvostossa tai jopa huippukokouksessa,

b) tekniset kysymykset: lähinnä asetusten eri artiklojen formulointi, joka tehdään SAWG-työryhmässä ja/tai bilateraalisesti puheenjohtajiston kanssa.

Poliittiset asiat kerätään erityiseen neuvottelulaatikkoon (negotiation box), jonka puitteissa puheenjohtaja määrittelee eriävät kannat ja tekee mahdollisen ratkaisuehdotuksen. Joitain asioita on jo saatu ratkaistua, kuten esim. suoritusreservi. Paljon on vielä auki koskien sekä tavoitteita ja tukien määrittämistä että hallintoa ja toteuttamismenettelyä. Tekniset asiatkin ovat vielä monelta osin auki. Suomi on siivonnut omia artikloja koskevia eriäviä kantojaan varsin pitkälle. Kollegojen kertoman mukaan useilla mailla on vielä runsaasti teknisissä asioissa varauksia.

Tämä on siis artikkelin kirjoittamisaikakohdan työtilanne. Oma fiilikini vaihtelee optimismista pessimismiin aina päivittäisen tilanteen mukaan. Ei siihen pidä jäädä tuijottamaan, vaan puskea vain eteenpäin.

Suomelle tärkeiden asioiden eteneminen

Eri yhteyksissä on tuotu esille ne kysymykset, jotka ovat Suomelle neuvottelujen loppuvaiheessa erityisen tärkeitä. Näitä ovat:

– tavoite 6:n sisällyttäminen uuteen tavoitteeseen 1

– tavoitteiden 1 ja 3 tuki-intensiteettien määrittäminen ja erityisesti työttömyyden painottaminen

– raja-alueyhteistyö: EU:n ulkorajojen priorisointi ja toiminnan kytkeminen kolmansissa maissa toteutettavaan toimintaan (TACIS-, PHARE- ym. ohjelmat).

On kuitenkin muistettava, että lähtökohtana tavoitellaan rakennerahastojen niin kuin muidenkin EU:n toimintojen osalta eurooppalaisittain toimivaa ja tehokasta järjestelmää, joka vahvistaa Euroopan unionia ja tekee siitä globaalisesti kilpailukykyisen. Sosiaalinen ja taloudellinen koheesio nähdään hyvinvoinnin tasaisen lisäämisen instrumenttina ja eurooppalaisen solidaarisuuden ilmentymänä. Tätä ylätasoa tavoitetta ei ole syytä unohtaa, vaikka se eri jäsenmaiden intressiristiriitojen melskeessä saattaakin joskus

vähän etääntyä.

Tavoite 6:n sisällyttämistä tavoitteeseen 1 ei ole vielä kirkossa kuulutettu. Eräät maat vastustavat sitä: toiset jyrkästi, toiset lievemmin antaen ymmärtää vastustuksen loppuvan ratkaisuvaiheissa.

Tavoite 1:n ja 3:n tuki-intensiteettien määrittely ei ole muodostumassa meidän kannaltamme kovin edulliseksi. Syynä on määrittelykriteerien luonne ja painotus. Kokonaistyöttömyys, joka Suomen osalta mittaa mielestämme hyvin maamme rakenteellisia ongelmia, ei ole saamassa riittävää painoa rahoitustason määrittelyssä. Kun olemme tähän liittyen tehneet konkreettisia esityksiä, eivät kovin monet maat ole meitä tukeneet. Eri mailla on erilaiset, yleensä varsin selkeät, syyt kantoihinsa.

Asetuksissa on yhteisöaloitteet määriteltä hyvin yleisellä tasolla, myöskin koskien INTERREGiä. Asetuksissa ei määritellä kuinka rahoitus kohdennetaan tai miten toiminta organisoidaan, saati sitten toteutetaan. Komissio tulee antamaan tästä suuntaviivat, joita odotetaan vielä tässä kuussa. Tältä osin Suomella on vielä varauksensa asetusten muotoiluun. Me haluamme ensin nähdä tarkemmin sen, kuinka komissio on ajatellut INTERREG-ohjelmat maissa laadittutaa ja toteuttaa.

Jatkoaikataulu

Komissio valmistelee asioita siitä lähtökohdasta, että uudet ohjelmat ovat operatiivisia vuoden 2000 alusta. Niin mielestäni meidänkin on syytä tehdä, ja niin ymmärtääkseni maakunnissa ja ministeriöissä toimitaan. Ohjelmatyö on jo käynnissä eri maissa ja alueilla. Perusteena käytetään luonnollisesti niitä tietoja ohjelmamenettelystä, tukien tasosta ja aluejakojen määrittämisestä sekä siirtymäkausimenettelystä, jotka ovat jo käytettävissä.

Keskeisten aluejakojen (tavoitteet 1 ja 2) pitäisi olla komission mukaan ratkaisuina syys-lokakuussa. Asetukset on kaavailujen mukaan hyväksyttävä touko-kesäkuussa ja keskeiset rahoitus- ja kohdentamiskriteerit maaliskuun lopussa.

Voidaan siis olettaa, että samalla kun kansallinen ohjelmatyö konkretisoituu niin kansallisella, maakunta- kuin seutukuntatasollakin, niin rahoituksen ja toteutuksen säädöspuitteet ja komission suuntaviivat saadaan lopullisesti valmiiksi.

Tavoiteohjelmat

Alueellisten tavoiteohjelmien suunnittelussa uusi vaihe

Sisäasiainministeriö käynnisti loka-kuussa uusien rakennerahasto-ohjelmien valmistelun alueilla. Helmikuun lopussa valmistuivat maakuntien liittojen johdolla ohjelmaluonnosten ns. yleiset osat, jotka sisältävät alueen kehityskuvan, arvion kuluvan ohjelmakauden vaikutuksista, analyysin alueen vahvuuksista ja heikkouksista sekä olennaiset strategiset valinnat ohjelman toimintalinjojen peruste- luiksi.

Maaliskuussa työtä jatketaan. Ministe- riöt antavat palautteen maakuntien ohjel- maesityksistä. Näissä palautteissa arvioi- daan kansallisen politiikan ja rahoituksen istuvuutta maakuntien esityksiin. Samalla prosessiin kytketään myös eri rahastojen toimenpiteiden kansallinen valmistelutyö. Komissio esittelee omat näkemyksensä tulevasta ohjelmakaudesta maaliskuun alussa pidettävässä seminaarissa Helsin- gissä.

Alueohjelmien teko jatkuu edelleen maakuntien liittojen ja aluehallinnon yhteistyönä. Alueiden yhteistyökumppanit ottavat kantaa keskushallinnon palauttee- seen. Tuon keskustelun pohjalta muodos- tuu alueiden kanta ohjelman painopistei- siin ja strategiaan valintoihin. Huhtikuun puolivälin jälkeen järjestetään kullakin yhteistyöalueella seminaari, jossa yhteen- sovitetaan keskushallinnon ja alueiden näkemykset ohjelmien tavoitteiksi. Näis- sä seminaareissa saadaan lisäksi ohjelmien etukäteisarvioinnin (ex ante -arviointi) ensimmäiset tulokset.

Seminaarien jälkeen alueilla on noin kuukausi aikaa käydä tarvittavat keskus- telut eri osapuolten kanssa ja täsmentää ohjelmaesityksiään. Tänä aikana maakun-

tien liitot tekevät tarvittavat päätökset luottamuselimissään.

Kumppanuus, tasa-arvo, ympäristö ja vaikuttavuus ovat keskeisiä ohjelmapro- sessia ohjaavia näkökulmia. Kumppanuus- den vaatimus on otettu huomioon ohjel- mien valmistelua ohjaavan työryhmän kokoonpanossa ja sen lisäksi työryhmä on kuullut kokouksissaan työnantaja- ja työn- tekijäjärjestöjen, yrittäjien, naisjärjestöjen ja ympäristöjärjestöjen edustajia. Tasa- arvon ja ympäristövaikutusten arvioinnis- ta työryhmä on laatinut muistilistan oh- jelmien laatijoiden tueksi. Tasa-arvokysy- mysten käsittelyn tueksi on palkattu maa- liskuun alusta henkilö, jonka tehtävänä on arvioida ja auttaa tasavertaisen osallistu- misen käsittelyä ohjelmissa.

Toiveikkaimman aikataulun mukaan ohjelma-alueet ja niille tulevat rahat ovat selvillä kesäkuussa. Tämän aikataulun mukaan Suomi voisi toimittaa ohjelma- esityksensä komissioon syys-lokakuussa ja komission käsittelyn jälkeen uudet oh- jelmat voitaisiin hyväksyä aikaisintaan helmi-maaliskuussa 2000.

Sisäasiainministeriön kannalta olen- naista uuteen ohjelmakauteen valmistau- tumisessa on ottaa huomioon kuluva ohjelmakaudesta saadut kokemukset.

Ensimmäinen kysymys on, miten lisä- tään maakuntien yhteistyötä. Tämän vuoksi ohjelmien laadinta on aloitettu yhteistoiminta-alueittain, tavoite 1- ohjel- maesityksiä tehdään kaksi; toinen Itä-Suo- meen ja toinen Pohjois-Suomeen. Myös tavoite 2 -ohjelmaesityksiä tehdään kak- si; toinen Länsi- Suomeen ja toinen Ete- lä-Suomeen. Samalla pyritään uudista- maan ohjelmien hallinnointia niin, että

useampia maakuntia koskevien yhteis- hankkeiden toteuttaminen helpottuu. Yhteistyön edistämiseksi tehostetaan li- säksi kokemusten vaihtoa maakuntien välillä onnistuneista hankkeista.

Kuluvalla ohjelmakaudella on keskus- teltu paljon myös hankkeiden koosta. On esitetty väitteitä, että hankkeet ovat ylei- sesti liian pieniä ja että pienissä hankkeis- sa ei ole riittävästi voimaa kehityksen suunnan muuttamiseksi. Tämän vuoksi olisi hyvä, jos ohjelmiin suunniteltaisiin yhteisiä teemoja kuten tutkimus- ja tek- nologiahankkeita, tietoyhteiskuntahank- keita ja erilaisia koulutushankkeita. Toi- nen mahdollisuus on, että liitetään hank- keita valtakunnallisesti kehiteltyihin tee- moihin. Esimerkiksi nykyisessä tavoite 6 -ohjelmassa on palkattu hankeaktivaatto- ri, joka kokoaa mekaanisen puualan yri- tysten hankkeita TEKESin "Tukista tup- lasti" ja Puu-Suomi -hankkeen pohjalta - tulokset ovat olleet hyviä. Edelleen on mahdollista, että ohjelmissa osoitetaan ns. erityisiä osuuksia eri toimijoiden (TE-kes- kukset, kunnalliset kehittämissyhtiöt, Finn- vera yms.) käyttöön, jotka käyttävät ra- hoja pienten projektien toteuttamiseen.

Useat tahot ovat vaatineet ohjelmien hallinnon ja budjetoinnin yksinkertaista- mista. Sisäasiainministeriö on esittänyt, että rakennerahastovarojen kansalliset vastinrahat esitettäisiin kunkin budjetti- päluokan yleisperusteluissa Tavoitteena on, että talousarvion eri momenttien käyt- tö väljentyä ja toteuttaminen helpottuu.

Pekka Urjanheimo

Näin tavoitteena oleva ohjelmatyön käyn- nistyminen vuoden 2000 alussa toteutui- si.

Toisaalta on syytä myös valmistautua toiseen skenaarioon: päätöksenteko ei etene em. tahdissa ja ratkaisut siirtyvät osittain tai pahimmassa tapauksessa ko- konaan meidän puheenjohtajakaudellem- me. Tällöin ohjelmien liikkeellelähtö vii- västyä pahemman kerran. Mutta se ei tai- da olla meidän ainoa murheemme.

*Risto Tienari
Suomen EU-edustusto
Bryssel*

TAVOITEOHJELMIEN JA YHTEISÖALOITTEIDEN ALUSTAVAT SEURANTAKOMITEAPÄIVÄT KEVÄÄLLÄ 1999

Tavoite 2	11.-12.5.
Tavoite 6	25.-26.5.
Tavoite 5b	27.-28.5.
INTERREG II Suomen ja Ruotsin saaristo	17.5.
INTERREG II Merenkurkku-Mittskandia	20.5.
INTERREG II Karjala	31.5.
INTERREG II Kaakkois-Suomi	1.6.
INTERREG II Etelä-Suomen rannikkoseutu	2.6.
INTERREG II Pohjoiskalotti	9.6.
INTERREG II Barents	10.6.
URBAN	28.5.

Tavoite 2 -ohjelman viimeinen toteutusvuosi käynnistynyt

Suomen kauden 1997–1999 tavoite 2 -ohjelman viimeinen toteutusvuosi on käynnistynyt. Kaikki ohjelman rahoitusta hakevien hankkeiden rahoituspäätökset tulee tehdä tämän vuoden loppuun mennessä. Hankkeiden käytännön toteutus voi kuitenkin jatkua vielä kaksi vuotta.

Ohjelman vuoden 1998 lopun sitoumustilanne oli alustavien tietojen mukaan noin 55 % kolmen vuoden kehyksestä. Alkuperäiseen suunnitelmaan verrattuna toteutus on jäljessä noin puoli vuotta, joten hankkeistamiseen on paneuduttava heti alkuvuodesta täydellä teholla. Mahdolliset muutokset ohjelman voimassa olevaan rahoitussuunnitelmaan tulee tehdä seurantakomitean kevään kokouksessa.

Pääosa vuoden 1999 EAKR-varoista irrotettu

Ohjelmaa toteuttaville maakuntien liitoille ja ministeriöille irrotettiin helmi-kuun alussa vuoden 1999 Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) rahoituksesta yhteensä noin 70 %. Maakuntien liitoille jaettiin 22,7 miljoonaa markkaa sekä ministeriöille yhteensä 114,6 miljoonaa markkaa. Loput määrärahat, noin 43 mil-

joonaa markkaa, osoitetaan hankehakemuksien ja aikaisemmin irrotettujen määrärahojen käyttötietojen perusteella eri viranomaisille alkuvuoden aikana. Lisäksi indeksointivaroja irrotetaan seurantakomitean päätösten mukaisesti hankekohteisesti kansallisen, lähinnä kuntarahoituksen, varmistumisen perusteella kevään aikana.

Euroopan aluekehitysrahaston nyt irrotettuja varoja suunnattiin kauppa- ja teollisuusministeriön ja Teknologian kehittämiskeskuksen (TEKES) kautta. KTM:lle osoitettiin EAKR-varoja tavoite 2 -alueiden yrityshankkeisiin 47,6 miljoonaa markkaa, josta runsaat 15 miljoonaa markkaa halutaan alueiden yhteistyöryhmien suunnitelmien mukaan käyttää TEKESin osarahoittamiin hankkeisiin.

Työministeriölle osoitettiin tässä vaiheessa EAKR-varoja 17 miljoonaa markkaa ja opetusministeriölle runsaat 14 miljoonaa markkaa. Ympäristöministeriön hallinnonalan hankkeita arvioidaan tänä vuonna rahoitettavan kaikkiaan lähes kaksinkertainen määrä talousarviossa arvioidua enemmän. Niihin tänä vuonna osoitettava EAKR-rahoitus on noin 16 miljoonaa markkaa. Lisäksi ohjelman toteutukseen osallistuvat tänä vuonna liikenneministeriö (EAKR:n rahoitusosuus 12,4 mmm), maa- ja metsätalousministe-

riö (6,9 mmm) sekä sosiaali- ja terveystyöministeriö (3 mmm).

Vielä uutta byrokratiaa

Vuoden 1999 EAKR-määrärahamentillä otettiin käyttöön ns. myöntämisvaltuusmenettely. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että tavoite 2 -ohjelman 195,1 miljoonan markan määrärahasta myönnettävien päätösten perusteella voi tämän vuoden aikana syntyä maksettavia kustannuksia nyt käytettävissä olevan maksusmäärärahan verran eli 51,3 miljoonaa markkaa. Summaa pyritään kasvattamaan keväällä annettavassa lisätalousarviossa.

Myöntämisvaltuusmenettely on aikaisemmin ollut käytössä lähinnä kauppa- ja teollisuusministeriön sekä työministeriön hallinnonaloilla. Muille sektoreille se on uutta ja aiheuttaa ylimääräistä työtä mm. maksatusten seurannan järjestämisessä. Ohjelman viimeisenä toteutusvuonna uuden menettelyn käyttöönotto ei varmasti helpota ohjelman täysimääräistä toteuttamista eikä jo muutenkin monimutkaista seurantaa. Toivottavasti tästäkin haasteesta selvitään.

Tarja Arajarvi

Tavoite 5b -ohjelman julkisista varoista sidottu lähes 80 prosenttia

Tavoite 5b -ohjelman toteuttaminen etenee tällä hetkellä hyvin. Ohjelman julkisesta rahoituskehiksestä oli vuodenvaihteeseen mennessä sidottu alueellisten yhteistyöryhmien päätöksin seurantatietojen mukaan 77 %. Todellisuudessa luku on hiukan suurempi, koska seurantatiedoista puuttuivat vielä opetusministeriön hallinnonalan tiedot. Syyskuun 1998 lopulla vastaava sitomisprosentti oli 70. Vuodenvaihteeseen mennessä oli ohjelmassa käynnistetty yhteensä 8 100 hanketta.

Ohjelman julkinen rahoituskehys on yhteensä 2,65 miljardia markkaa. Yksityistä rahoitusta odotetaan sitoutuvan ohjelmakauden (1995–99) aikana noin 950 miljoonaa markkaa. Vuoden 1998 lopulla yksityistä rahoitusta oli sidottu ohjelman hankkeisiin noin 740 miljoonaa markkaa, joten ohjelman tavoite saavu-

tettaneen. Sen sijaan kuntarahoituksen osalta ollaan hieman tavoitetta jäljessä. Kuntarahoituksen osuus sidotusta julkisesta kokonaisrahoituksesta oli keskimäärin 12–13 %, kun tavoitteena on ollut 17–20 %:n osuus. Tosin ohjelman indeksointivaroista toteutettavien hankkeiden kohdalla kuntarahoituksen osuus tulee olemaan huomattavasti suurempi.

Viimeisen toteuttamisvuoden kuluessa tullaan erityisesti seuraamaan ohjelman etenemistä alueilla, jotta varmistetaan ohjelmavarojen täysimääräinen käyttö vuoden loppuun mennessä. Rahastoittain on erityistoimet kohdistettu maatalousrahaston ja sosiaalirahaston hankkeistukseen. Näiden rahastojen kohdalla oli sitomisprosentti viime vuoden lopulla noin 70. Maakunnat ovat toistaiseksi vakuuttuneita siitä, että myös em. rahastojen varat saadaan käytetyiksi kokonaisuudessaan oh-

jelmakauden kuluessa. Alueittaiset erot ovat kuitenkin merkittävät. Eräissä maakunnissa on sosiaali- tai maatalousrahaston hankkeita valmisteilla enemmän kuin on mahdollista rahoittaa ohjelman puitteissa.

Tämän kevään aikana käydään ministeriöiden ja maakuntien välillä tarkentavia keskusteluja koskien ohjelman loppukauden toteutusta. Touko–kesäkuussa pidettävässä seurantakomitean kokouksessa pyritään ohjelmaan tekemään sellaiset tarvittavat muutokset, joilla ohjelma voidaan viedä loppuun. Samanaikaisesti yhä suurempi paino tulee olemaan ohjelman päättämisessä ja siihen hyvin keskeisesti liittyen täsmällisten seurantatietojen varmistamisessa.

Pasi Rantahalvari

Yhteisöaloitteet ja pilotit

Itämeren INTERREG II C -ohjelman väliarvioitsija valittu

Itämeren ohjelmalle suoritetaan tiivis, pääosin kevätkaudella toteutettava väliarvointi, johon sisältyy myös indikaattorien tarkentamiseen ja seurantajärjestelmän luomiseen liittyviä tehtäviä. Haku julkistettiin ohjelman kotisivulla viime vuoden joulukuun puolivälissä. Asiasia tiedotettiin myös muulla tavoin, mm. Alue-Integraattorin edellisessä numerossa. Tarjoukset pyydettiin jättämään sihteeristölle 22.1.1999 mennessä. Määräaikaan mennessä saatiin kuusi tarjousta. Seurantakomiteassa sovitun mukaisesti tarjouksia arvioi ao. jäsenmaiden edustajista koostuva valintaryhmä. Ryhmä kokoontui Helsingissä 26.1.1999 ja päättyi yksimieliseen esitykseen, jota myös komissio tuki. Seurantakomitea hyväksyi valintaryhmän esityksen kirjallisessa menettelyssä 10.2.1999. Valituksi tuli konsortio, jonka

muodostavat Bradley Dunbar Associates Ltd. (hakija) ja European Policies Research Centre, molemmat Skotlannista. Työn käytännön suorittamisesta vastaavat **Kerry Young** (Bradley Dunbar) ja **John Bachtler** (EPRC). Työ alkaa maaliskuun alussa ja arviointiraportin luonnos tulee jättää seurantakomitealle toukokuussa.

Ohjauskomitean edellisessä kokouksessa (2.–3.12.1998) erilaisin ehdoin hyväksytyt 16 hanketta toimittivat pyydetty lisäselvitykset 25.1.1999 mennessä. Hankkeet hyväksyttiin lopullisesti kirjallisessa menettelyssä 19.2.1999.

Ohjauskomitean seuraava kokous pidetään 15.3.1999 Gdanskissa. Kokouksessa päätetään kolmannen (ja viimeisen) hakukierroksen aikataulusta ja ehdoista (jotka saattavat liittyä mm. maakohtaisiin osuuksiin ja toimenpidekokonaisuuksien

väliseen painotukseen). Kolmannella kierroksella EU-rahaa on jäljellä n. 3–4 milj. euroa (ml. indeksointivarat). Kolmannen kierroksen tarkistettu "hakupaketti" lienee valmiina maalis-huhtikuun vaihteessa. Haku tulee ilmeisesti päätymään jo toukokuun lopussa, jotta päätökset voitaisiin tehdä ajoissa (syyskuun alussa).

Suomen kantoja Gdanskin kokouksessa käsiteltäviin asioihin valmistellaan kansallisen työryhmän kokouksessa 5.3.1999.

Tietoa jo toteutetuista hankkeista sekä tulevasta kolmannesta hakukierroksesta löytyy ohjelman kotisivulta:

<http://www.spatial.baltic.net>

Harry Ekestam

Pohjoisen Periferian Artikla 10 -ohjelman toteuttamistilanne

Kolme toisen hakukierroksen hanketta hyväksytty kirjallisella menettelyllä

Toisen hakukierroksen hankkeita käsiteltäessä (8.–9.10.1998) jätettiin pöydälle kolme tutkimushanketta, joiden keskinäisiä kytkentöjä tuli tarkentaa ennen kuin ne voitaisiin hyväksyä. Joulukuun puolivälissä pitämässään ylimääräisessä kokouksessa ohjelman seuranta- ja hallintokomitea sai selvityksen näiden hankkeiden edustajilta. Tällä perusteella käynnistettiin kirjallinen menettely ja hankkeet hyväksyttiin 7.1.1999. Hyväksytyt hankkeet ovat:

– New research-based knowledge about peripherality and planning practises in depopulated built-up areas in the Northern Periphery (päähakija Kuopion yliopisto)

– Development and transfer of new knowledge and good practise in relation to sustainable rural development in the Northern Periphery (päähakija University of Aberdeen)

– The role of regional millieux in regional economic development (päähakija SAC Aberdeen).

Tämän jälkeen ohjelmassa on hyväksytty yhteensä 11 hanketta ja sidottu noin 30 % ohjelman rahoituksesta.

Mikroprojektihakemuksia

Viime vuoden lopussa käynnistettiin ns. mikroprojekti-fasiliteetti helpottamaan hankkeiden työstämistä varsinaisiksi hakemuksiksi. Mikroprojekti-idea voidaan myöntää enintään 5 000 EUR ohjelmarahoitusta (enintään 50 % hankkeen kokonaisbudjetistä) ja tarkoitukseen on varattu yhteensä 150 000 EUR. Vähimmäisvaatimuksena on projekti-idea ja vähintään kaksi osallistujaa kahdesta eri maasta. Haku on jatkuva ja päättyy 31.5.1999. Hakemukset jätetään ohjelmasihteeristölle joka tekee päätöksen noin parin viikon sisällä. Toistaiseksi (19.1.1999) on jätetty noin puoli tusinaa hakemusta ja neljästä on tehty myönteinen päätös.

Kolmas ja neljäs hakukierros

Ohjelman kolmas hakukierros päättyi 23.12.1998. Hakemuksia jätettiin yhteensä 13. Tämä oli odotettua vähemmän, mikä ilmeisesti johtui ainakin osittain mikroprojekti-fasiliteetin käyttöönottamisesta. Useat potentiaaliset hakijat päättivät ensin hakea mikroprojekti-rahastusta varsinaisen hankehakemuksen valmistelua varten.

Kolmannen hakukierroksen hankkeis-

ta päätetään seuranta- ja hallintokomitean kokouksessa 22.2.1999 Östersundissa, Ruotsissa. Ennen kokousta kaksi hakijaa veti hakemuksensa takaisin, joten käsiteltäväksi jäi 11 hanketta. Kansallisten ryhmien alustavan käsittelyn perusteella näyttää mahdolliselta että noin puolet hankkeista voitaisiin hyväksyä.

Neljäs hakukierros päättyi 19.3.1999. Saaduista hakemuksista päätetään toukokuun puolivälissä. Östersundin kokouksessa päätetään seuraavista hakukierroksista. Todennäköisesti tullaan järjestämään vielä 1–2 hakukierrosta. Viides hakukierros päättynee kesän alkupuolella.

Ohjelmaa koskevaa tiedotusaineistoa sekä hakulomakkeet ja täyttöohjeet ym. löytyvät ohjelman kotisivulta:

www.scotnordic.com/northernperiphery

Ohjelmatietoa ja esitteitä saa myös ohjelman pääsihteeristöstä Oulusta

Mika Rantakokko; puh. 08-321 4080; sähköposti: mika.rantakokko@ppl.reg.fi; fax 08-321 4055

ja Suomen neuvoa-antavan työryhmän sihteeristöstä Lapin liitosta

Jouko Jama; puh. 016-330 1231; sähköposti: jouko.jama@lapponia.reg.fi; fax 016-346 658.

Harry Ekestam

Ajankohtaista SME-yhteisöaloiteohjelmasta

Pk-yritysten kehittämiseen tähtävään SME-yhteisöaloiteohjelman viimeinen toteutusvuosi on käynnistynyt. Ohjelmassa voidaan tehdä rahoituspäätöksiä vuoden 1999 loppuun asti, mutta hyväksytyjen hankkeiden toteutus voi yleensä jatkua vielä vuosina 2000–2001.

SME-ohjelmaan on osoitettu EU:n rakennerahastojen rahoitusta yhteensä 64 miljoonaa markkaa ja kansallista julkista rahoitusta noin 44 miljoonaa markkaa. Ohjelman EU-rahoituksesta oli vuoden 1998 lopussa sidottu noin 57 %, joten ohjelmassa voidaan rahoittaa vielä useita hankkeita kuluvan vuoden aikana. Hyväksytyjen hankkeiden lukumäärä oli vuo-

den 1998 lopussa yhteensä 45 kappaletta.

Rahoitusta on jäljellä erityisesti ohjelman EAKR-osarahoitteisissa toimenpidekokonaisuuksissa 1.1. ja 2.2., jotka käsittelevät yrityshautomotoiminnan tehostamista ja sisämarkkinasäädöksiin liittyvien teknisten palvelujen saatavuuden parantamista pk-yrityksille. Kummassakin toimenpidekokonaisuudessa hankkeiden kansallisesta rahoituksesta vastaa kauppa- ja teollisuusministeriö. Tarvittaessa rahoitusta voidaan siirtää seurantakomitean päätöksellä edellä mainituista toimenpidekokonaisuuksista myös toimenpidekokonaisuuteen 1.2. (tutkimus- ja oppilai-

stosten pk-palvelutoiminnan kehittämisen). SME-ohjelman seurantakomitean seuraava kokous pidetään todennäköisesti toukokuussa.

SME-ohjelman uusitut internet-sivut otetaan käyttöön helmikuun aikana. Uusituilta sivuilta löytyy ohjelman hakuohjeiden lisäksi kuvaukset yli kolmestakymmenestä ohjelmaan hyväksytyistä hankkeista. SME-ohjelman internet-sivut löytyvät osoitteesta

<http://www.vn.fi/ktm/1/sme>.

Leena Jokinen
KTM

Muuta

Twinning-tuki Euroopan unionin hakijamaille

Komission johtama EU:n hakijamaiden institutionaaliseen kehittämiseen tarkoitettu PHARE-ohjelmasta rahoitettava Twinning-toiminta on käynnistynyt. Suomi on lähtenyt heti alusta asti kohtuullisella panoksella toimintaan mukaan.

PHAREsta kehykset ja rahat

PHARE-ohjelman budjetista käytetään jatkossa 30 % EU:n jäsenyyttä hakeneiden maiden institutionaaliseen kehittämiseen. Vuoden 1998 PHARE-budjetti (pl. apu ex-Jugoslavialle) on n. 1,12 mrd. ECUa ja komission esitys vuodelle 1999 on 1,45 mrd. ECUa. Hakijamaiden institutionaalisen kehittämisen keskeisimpänä välineenä komissio pitää ns. Twinning-hankkeita, joiden avulla välitetään jäsenmaiden asiantuntemusta hakijamaiden käyttöön. Tällaiseen hankkeeseen sisältyy aina pitkäaikaisen asiantuntijan lähettäminen hakijamaahan. Pitkäaikaisuus merkitsee vähintään vuoden ja enintään kolmen vuoden päätoimista työskentelyä hakijamaan hallinnossa.

Komissio on kuluvan vuoden aikana valmistellut tämän ns. Twinning-toiminnan sisältöä ja muotoja yhdessä jäsenmaiden ja hakijamaiden kanssa. Perustana on ollut jo vakiintunut PHARE-yhteistyö ja ns. TAIEX-toiminta, jolla on hakijamaiden käyttöön välitetty lyhytaikaista teknistä apua. Komissio on laatinut perusohjeiston ja tehnyt esityksen toimintaa säätelevästä puitesopimuksesta, joka on parhaillaan jäsenmaissa arvioitavana. Kustakin Twinning-hankkeesta laaditaan lisäksi erillinen sopimus, jonka osapuoli-

na ovat hakijamaan ja jäsenmaan yhteistyöhön sitoutunut viranomainen.

Twinning-toiminta kohdistuu ainakin toistaiseksi vain neljälle toimialalle: ympäristö, maatalous, sisä- ja oikeusasiat sekä talous ja rahoitus. Jatkossa toimintaa on tarkoitus laajentaa myös muille toimialoille.

Toiminta käynnistynyt

Viime toukokuussa komissio käynnisti ensimmäisen Twinning-kierroksen, jossa hakijamaat tekivät noin sata institutionaalisen kehittämisen hanke-esitystä jäsenmaille. Suomi ilmoitti tuolloin kiinnostuksensa 12 hanke-esitykseen. Tämän tuloksena on käynnistymässä kaikkiaan seitsemän yhteistyöhanketta, joissa Suomi on mukana joko hankevastuullisena tai jonkun muun jäsenmaan kumppanina. Nämä hankkeet ovat:

SM/Rajavartiolaitos:

Liettua ja Latvia, molemmissa vastuullisina toteuttajina

YM/Ympäristöhallinto:

Viro, yhteisvastuu Ruotsin kanssa

MMM/Maatalous:

2 hanketta Virossa, molemmissa kumppanina, vastuulliset toteuttajat Saksa ja Ranska

VM/Rahoitus:

Slovakia, talouden tarkastus, kumppanina, Ranska vastuullinen toteuttaja

SM/LM:

Puola, rakennerahastotoiminta, kumppanina, Englanti vastuullinen toteuttaja.

Kolmessa hankkeessa olemme päävastuullisia toteuttajia, muissa jonkun muun jäsenmaan johtamassa hankkeessa yhteistyökumppanina.

Näihin hankkeisiin on budjetoitu n. 11 300 000 euroa PHARE-ohjelmasta. Suomelle kanavoituu tästä arviolta 3 500 000 euroa (n. 21 milj. mk), Suomen laskennallinen maksuosuus PHAREsta oli esim. vuonna 1997 107 miljoonaa markkaa, joten Twinningin kautta tätä rahavirtaa voidaan kääntää takaisinpäin kohtuullisissa määrin.

Ensimmäisen kierroksen hankkeista laaditaan parhaillaan projektisuunnitelmia ja hakijanmaan ja jäsenmaan hallintojen välillä solmittavia yhteistyösopimuksia, jotka komission on hyväksyttävä. Hankkeet sisältyvät hakijamaiden kansallisiin PHARE-ohjelmiin.

Toinen kierros

Loppuvuodesta 1998 käynnistyi toinen Twinning-kierros, jolloin hakijamaista tuli n. 40 hanke-esitystä. Näistä seitsemään valmisteltiin Suomesta yhteistyötarjous. Nämä ovat ministeriöiden yhteistyönä tarjoudet rakennerahastotoiminnan kehittämiseksi (SPP) Virossa, Liettuassa, Latviassa, Tsekin tasavallassa ja Unkarissa, verohallinnon kehittämisestä Unkarissa sekä luontodirektiivin toimeenpanosta Unkarissa. Näiden hankkeiden suuruus on yhteensä 5 940 000 euroa (n. 35 milj. mk).

Näitä hankkeita koskevat tarkentavat

neuvottelut hakijamaiden kanssa on kah-
ta lukuunottamatta käyty tammikuussa.
Neuvottelujen perusteella hakijamaat va-
litsevat yhteistyökumppaninsa tarjolla
olevista jäsenmaista. Päätökset tehdään
helmi-maaliskuussa. Suuri osa toisen
Twinning-kierroksen hanke-esityksistä
koski rakennerahastotoimintaa.

Seuraavat Twinning-kierrokset käyn-
nistetään hakijamaittain sitä mukaa, kun
ko. maan kansallinen suunnitelma hyväk-
syttään PHAREn hallintokomiteassa ke-
vään 1999 kuluessa. Käytännössä tämä
merkitsee toiminnan muuttumista jatku-
vaksi prosessiksi ja eri kierrosten limitty-
mistä toisiinsa.

Hallintojen välistä yhteistyötä

Twinning on hallintojen välistä yhteis-
työtä ja siten Suomessa yhteistyökump-
panina hankkeissa on julkisen hallinnon
viranomainen, joka osoittaa tarvittaessa
jonkun virkamiehistään ns. pitkäaikaiseksi
tai lyhytaikaiseksi asiantuntijaksi hankkeeseen.
Tämä asiantuntija pysyy viraston
palveluksessa Twinning-työskentelynsä
ajan ja komissio korvaa hänen palkkakus-
tannuksensa virastolle. Twinningin puite-
sopimuksessa ja sitä täydentävässä perus-
ohjeistossa määritellään tarkemmin muut
vaihtoon liittyvät ehdot ja yksityiskohdat.
On huomattava, että Twinning-hankkeeseen
ei sitoudu pelkästään yksittäinen vir-
kamies vaan myös hänet asiantuntijaksi
lähettävä virasto, joka seuraa asiantun-
tijan työskentelyä hakijamaassa sekä tukee
hänen työtään kotimaasta käsin.

Komission tavoitteena onkin luoda
tällä toiminnalla perusta jäsenmaiden ja
jäsenyyttä hakeneiden maiden hallintojen
väliselle pitkäjänteiselle yhteistyölle, joka
onnistuessaan palvelee kummankin osa-
puolen etuja. Koska komissio suosii hank-
keiden toteutuksessa kahden tai useam-
man jäsenmaan muodostaman konsortio-
ta, tämä työ verkottaa myös jäsenmaiden

hallintoja tehokkaasti yhteistyöhön keske-
nään.

Komissio hallinnoi toimintaa jäsenmai-
den ja hakijamaiden hallintojen nimeämi-
en kansallisten yhteyshenkilöiden kanssa.
Nämä huolehtivat tiedon kulusta ja han-
ke-esitysten käsittelystä, hankkeiden val-
mistelusta ja toimeenpanosta sekä toimin-
nan seurannasta kansallisessa hallinnossa.
Lisäksi he osallistuvat komission johta-
massa työryhmässä toiminnan arviointiin
ja kehittämiseen.

Ensikokemuksia

1. Suomessa hallinto on suhtautunut
alkuvaiheessa varovaisen kiinnostuneesti
twinning-toimintaan. Kiinnostus yhteis-
työhön on selvästi korkeampi niillä hal-
linnonaloilla, joilla on aiempaa, mahdol-
lisesti jo vakiintunutta yhteistyötä jonkun
hakijamaan kanssa.

2. Suomen asiantuntemukselle olisi
hakijamaissa selvästi enemmän kysyntää
kuin mihin olemme olleet toistaiseksi val-
miit vastaamaan. Suomi on hakijamaiden
keskuudessa kiinnostava, ei vähiten toi-
mivan hallintonsa ja kohtalaisen tuorei-
den jäseneksi liittymiskokemustensa
vuoksi.

3. Twinningiin liittyvä pitkäaikaisen
asiantuntijan lähettämisen vaatimus, jos-
ta komissio on toistaiseksi pitänyt tiukasti
kiinni, on vähentänyt etenkin näin EU:n
puheenjohtajuuskauden alla Suomen hal-
linnon kiinnostusta ja mahdollisuuksia
vastata myönteisesti hakijamaiden esittä-
miin yhteistyöhankkeisiin.

4. Ensimmäisen kierroksen hankkei-
den valmistelu hakijamaiden kanssa on
ollut yllättävän hidasta ja työlästä. Syinä
ovat vielä jäsentymätön käytäntö, niin jä-
senmaiden kuin hakijamaiden hallintojen
kokemattomuus projektisuunnittelussa
sekä komission asettamat korkeat vaati-
mukset hankesuunnitelmille. Jäsenmaat
ovat hankesuunnitelmavaiheessa myös
joutuneet auttamaan hakijamaata tarpei-
den täsmentämisessä ja tavoitteiden aset-

tamisessa.

5. Aikataulujen venyminen on johta-
nut siihen, että hankkeiden tavoitteita jou-
dutaan joissakin tapauksissa muuttamaan
alkuperäisestä, mikä puolestaan saattaa
vaikeuttaa alkuperäisten tavoitteiden toteuttamiseen sitoutuneiden jäsenmaiden osallistumismahdollisuuksia.

Panoksemme EU:n laajentumiseen

Hallinnon kansainvälistyminen on li-
sännyt virastojen kansainvälisen yhteis-
työn muotoja ja tarvetta. Voimavarat
ovat kuitenkin rajalliset ja näistä samoista
voimavaroista myös Twinnigissä on
kyse. Kuitenkin Suomen liittyessä EU:n
jäseneksi sitouduimme samalla osaltam-
me tehokkaasti toteuttamaan yhteisön
toimintapolitiikkoja. Agenda 2000 -toi-
mintaojelma ja siihen sisältyvä EU:n laa-
jentuminen on näistä keskeisimpiä.

Twinning on vasta alkutaipaleellaan ja
sille on ennustettavissa kohtalaisen pitkää
ikää, sillä EU:n hyväksymään jäsenyyksun-
toon on monilla hakijamailla vielä pitkä
tie kuljettavana. Motivaatio on näissä
maissa kuitenkin korkealla ja samoin odo-
tukset jäsenmaiden tarjoamasta tuesta jä-
senyysvalmisteluissa ovat suuret.

Asiantuntijoita tarvitaan

Twinning-asiantuntijatehtävästä kiin-
nostuneiden kannattaa ottaa yhteyttä
oman ministeriön tai viraston PHARE-
asioita hoitaviin henkilöihin, joilta saa tar-
kempaa tietoa tiedossa olevista mahdol-
lisuuksista sekä twinningin ehdoista ja
menettelystä omissa virastossa.

Neuvotteleva virkamies

Eija-Leena Linkola

VM

Twinning- kansallinen yhteyshenkilö

email: eija-leena.linkola@vm.vn.fi

pub. 09-160 3257

*Sisäasiainministeriön aluekehitysosastolla Twinning-toiminnasta vastaa Alueiden väli-
nen yhteistyö -yksikkö. Pyydämme pitkän ja lyhyen ajan asiantuntijatehtävistä kiin-
nostuneita henkilöitä ottamaan yhteyttä yksikön päällikkö Antti Uusi-Hakalaan (puh.
09- 160 4501) ja/tai lähettämään kiinnostuksenosoituksensa (+ mielellään EU-formaa-
tissa olevan CV:n) sähköpostilla: antti.uusi-hakala@sm.intermin.fi tai faxilla 09-160 4650.*

Asiantuntijoilta edellytetään:

- ✓ alue- ja rakennepolitiikan tuntemusta (rakennerahastotoiminta) ja/tai*
- ✓ kokemusta kv. projektihallinnasta*
- ✓ kielitaitoa (erityisesti englantia).*

Lisätietoja asiassa antaa myös suunnittelija Petri Haapalainen puh. 09-160 88702 tai
petri.haapalainen@sm.intermin.fi.

Aluesuunnitteluministerit tapaavat Potsdamissa

Hallituksen vaihdos vaivasi pitkään Saksan ministerikokoukseen liittyvää päätöksentekoa. Nyt alkaa kuitenkin olla nähtävissä, mitkä Saksan suunnitelmat ovat. Saksa järjestää kaksipäiväisen kokouksen 10.–11.5.1999. Kokouksessa ei käsitellä rakennerrahastoihin liittyviä asioita. Aluesuunnittelukomitean tulevaisuudesta ja statuksesta ei myöskään haluta keskustella, vaikka Saksa on tehnyt vuosien kuluessa monta aloitetta komitean virallistamisesta. Komissiossa on käynnistynyt selvitys kaikista komiteoista ja niiden tehtävistä, eikä tätä tilannetta haluta hämmäntää. Komission tarkoitus on vähentää neuvoston alaiset työryhmät 24:stä noin puoleen. Ranska tiettävästi vaatii komiteoiden saneerausta.

Potsdamin kokouksen tärkein aihe on ESDP-raportin hyväksyminen. Raportista pyritään saamaan maininta myöskin Saksan huippukokouksen päätösasiakirjaan. Lisäksi asia sisältynee komission tänä vuonna antamaan Millenium-julistukseen. Komissio on tarjoutunut julkaisemaan ESDP-raportin kaikilla yhteisökielillä. Tätä ennen on kuitenkin vielä viimeinen komitean kokous 11.–12. maaliskuuta, joka on sikäli jännittävä, että Saksan liikaakin remontoima raportti ei ole kaikille jäsenmaille mieleen. Portugalilta on tullut hyvin kriittinen lausunto. Suomi pyrkii korjaamaan raportissa joitakin meille tärkeitä kohtia, mutta yleisesti ottaen tuemme raportin valmistumista, jotta prosessissa päästään eteenpäin.

ESDP:n jatkotyöstä ja tavoitteiden toteuttamisesta halutaan myös keskustella Saksan ministerikokouksessa, mutta asiasta ei tultane jakamaan mitään erillistä muistiota, vaan keskustelu pohjautuu raportin toteuttamista käsittelevään kappaleeseen, joka on melko yleispiirteinen. Saksan tarkoituksena on saada ministerit keskustelemaan jäsenmaiden välistä suunnitteluyhteistyötä koskevien tavoitteiden konkreettisesta toteuttamisesta. Jäsenmaita pyydetään todennäköisesti kertomaan puheenvuorossaan suunnitelmistaan ja prioriteeteistään. Alustavien tietojen mukaan kokouksessa tulee puhumaan myös ulkopuolisia asiantuntijoita. Aiheista ei ole vielä annettu tietoja.

Ulla Blomberg

Tutkimuslaitosverkoston toiminta käyntiin

Euroopan aluesuunnittelun ja aluekehityksen suuntaviivoja valmisteltaessa on tullut selväksi se, että aluerakennetta, alueiden käyttöä ja aluekehitystä kuvataan kovin erilaisin käsittein ja tavoin EU-maissa. Tätä ongelmaa korjaamaan on viritelty ESPON (European Spatial Planning Observatory Network) -tutkimuslaitosverkostoa. Vaikka verkoston luomisessa ja sen toiminnan suuntaamisessa on ollut monta mutkaa, vuosien 1998–99 esivaihe on saatu nyttemmin käyntiin. SPESP (Study Programme on European Spatial Planning) pantiin alkuun DG XVI:n toimesta 7.12.98 Brysselissä, minne oli kutsuttu 15 jäsenmaan kansalliset vastuuta-hot (focal point).

Tutkimusohjelmaan sisältyvät Euroopan alueellisen erilaistumisen peruskriteereitä koskeva analyysi, strateginen tutkimus "Kohti uutta Euroopan kaupunki-

ja maaseutualueiden välistä kumppanuutta" sekä kartografinen kuvaus. Näitä aihepiirejä koskevat työt on aloitettu työryhmissä, jotka kokoontuivat 22.–24.2. Tukholmassa. Tutkimuslaitosten yhteistyön koordinaattorina toimii Nordregin johtama konsortio, jonka mandaatti ulottuu tässä vaiheessa tosin vain helmi-kuun loppuun.

Tutkimusohjelmaa toteuttaa kussakin EU:n jäsenvaltiossa yksi päävastuullinen tutkimuslaitos. Suomen vastuuyksiköksi (focal point) valittiin Joensuun yliopisto, jossa ohjelmaa toteuttavat yhteistyössä maantieteen laitos ja Karjalan tutkimuslaitos. Tutkimusryhmän vastuuhenkilö on professori Perttu Vartiainen ja koordinaattori dosentti Heikki Eskelinen. Kansallisia yhteistyökumppaneina ovat Teknillisen korkeakoulun yhteydessä toimiva Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja

koulutuskeskus ja Suomen ympäristökeskus. Ohjelman rahoitukseen osallistuvina kansallisina tahoina ovat sisäasiainministeriö ja ympäristöministeriö.

SPESP-hankkeen kotimainen konsortio pyrki tiedottamaan hankkeen etenemisestä aihepiirin tutkimusyksiköille Suomessa, ja samalla vahvistamaan alan yhteistyötä. Eräs askel tähän suuntaan on www-sivujen tuottaminen vielä näiden lumien aikaan. Kaikki asiaan liittyvät tiedustelut ja kommentit ovat luonnollisesti tervetulleita jo näiden sivujen aukeamisesta odoteltaessa.

**Lisätietoja: Heikki Eskelinen,
puh. 013-251 2478
(heikki.eskelinen@joensuu.fi)**

*Professori
Perttu Vartiainen
Joensuun yliopisto*

**Sisäasiainministeriön aluekehitysosaston kotisivut on uudistettu!
Käy tutustumassa sivuihin osoitteessa**

<http://www.intermin.fi/suom/alue/>

**Sivuilta löytyy mm. sähköinen versio Alue-Integraattorista
osoitteessa <http://www.intermin.fi/suom/alue/integraattori.html>**

Henkilö- ja organisaatiomuutoksia

NÄRPille uusi sihteeri

Pohjoismaiden Ministerineuvoston sihteeristössä Kööpenhaminassa toimiva aluepoliittinen käsittelijä (joka toimii myös NÄRP:n sihteerinä) vaihtuu. Toimen nykyinen haltija **Öystein Imset** Norjasta osallistuu viimeiseen NÄRP-kokoukseen 24.2.1999 Tukholmassa. Hänen seuraajakseen on valittu **Hans Nyström** Ruotsista. Nyström on viimeksi toiminut Statskontoretissa ja sitä ennen NUTEKissa. Hän on mm. osallistunut (Ruotsin) valtion menojen alueellista ja kaunaa koskeviin selvityksiin. Nyström aloittaa uudessa toimensaan huhtikuussa, mutta osallistuu NÄRP:n helmikuun kokoukseen. Paikkaa haki lähes kahdeksänkymmentä henkilöä kaikista pohjoismaista.

Muutoksia Ruotsin aluepoliittisessa hallinnossa

Syksyllä tehdyn hallitusremontin yhteydessä päätettiin perustaa uusi elinkeinopoliittinen "superministeriö" yhdistämällä elinkeino-, työmarkkina- ja liikenne-ministeriöt. Uudistus toteutettiin tämän vuoden alusta. Uuden ministeriön nimi on ruotsiksi yksinkertaisesti "Näringsdepartementet" (englanniksi Ministry of Industry, Employment and Communication). Ministeriössä on kaksi ministriä, **Mona Sahlin** ja **Björn Rosengren**.

Aluepolitiikan osalta uudistus merkitsee, että entisen elinkeinoministeriön (Närings- och handelsdepartementet) "aluepoliittisen" yksikön päällikkö **Gunnar Blomkvist** siirtyy uusiin tehtäviin (hoitamaan yksiköiden välistä koordinaatiota) ja

että yksikön hoitamat asiat jaetaan kahden uuden yksikön kesken. Toinen uusista yksiköistä käsittelee lähinnä "perinteistä" kansallista aluepolitiikkaa, erityisesti alueellista yritystukea. Sen päällikkönä toimii **Brita Saxton**. Toinen yksikkö käsittelee infrastruktuuria, alueellista elinkeinopoliitiikkaa ja rakennerahastoja. Sen päällikkönä toimii **Christer Agerback**. Molemmat uudet yksikköpäälliköt tulevat entisestä liikenneministeriöstä. **Gunnar Blomkvistin** paikan NÄRP:ssä perii **Brita Saxton**, mutta asiasta riippuen myös **Agerback** saattaa osallistua NÄRP:n kokouksiin.

Mainittakoon että samaisessa uudistuksessa aluesuunnitteluasiat siirrettiin sisäministeriöstä ympäristöministeriöön (Miljödepartementet).

Harry Ekestam

Pohjoismaisia julkaisuja

North-lehden uusi numero 2-3/98 raportoi laajasti Nordregion viime elokuussa Tukholmassa pidetystä konferenssista, jossa teemana oli aluepolitiikka ja rakennerahastot. Pääosa lehden artikkeleista liittyy konferenssissa pidettyihin alustuksiin ja keskusteluihin. Alustajia olivat mm. **Paul Cheshire**, **Elisabeth Helander**, **Frank Rawlinson**, **John Bachtler**, **Heikki Loikkanen** ja **Herta Tötting-Schönhofer**. Kaikki alustukset olivat kiinnostavia ja meitä suomalaisia ehkä kiinnostaa erityisesti Frank Rawlin-

sonin melko kriittinen arvio rakennerahastojen hallinnosta ja toteuttamisesta Suomessa. Lehdessä selostetaan myös paneelikeskustelua, johon osallistuivat **Elisabeth Helander** (komissio), **Ebbe Poulsen** (Tanska), **Jan Sandal** (Norja), **Harry Ekestam** (Suomi), **Sture Åström** (Ruotsi) ja **Hallgeir Aalbu** (Nordregio). Konferenssiteeman ohella tämä North-numero sisältää myös kaksi kiintoisaa artikkelia entisen Nögrandin voimanpesiltä. **Mårten Johansson** kirjoittaa Luoteis-Venäjän ja Baltian maiden aluehallinnon

uudistamisesta ja **Tomas Hanell** on koonnut tietoa ja laatinut karttaesityksiä samoista alueista. Kaiken kaikkiaan North 2-3/98 on varsin tuhti lukupaketti.

North-lehden voi tilata osoitteesta:

Scandinavian University Press
Customer Services
P.O.Box 2959 Tøyen
N-0608 Oslo

puh.: +47 22 57 53 00
fax: +47 22 57 53 53

Harry Ekestam

OECD:n uusi aluekehityskomitea

OECD perusti 20.1.1999 **aluekehityskomitean** (Territorial Development Policy Committee). Samalla se lakkautti teollisuuskomitean alaisen aluepolitiikkaryhmän (Working Party No. 6). Aluekehityskomitealla on kolmen vuoden mandaatti.

Aluekehityskomitean työryhmiä siirrettiin:

– **kaupunkiryhmä** (Working Party on Territorial Policy in Urban Areas), joka toimi aikaisemmin ympäristökomitean alai-

suudessa,

– **maaseuturyhmä** (Working Party on Territorial Development in Rural Areas), joka oli aikaisemmin OECD:n neuvoston alaisuudessa ja

– **tilastoryhmä** (Statistical Working Party), joka toimi aikaisemmin maaseutuidikaattori- ja ohjausryhmän maaseuturyhmän alaisuudessa.

Aluekehityskomitean yhteydessä toimii paikallisen talouden ja työllisyyden johtoko-

mitea (Directing Committee of the Co-operative Action Programme on Local Economic and Employment Development), joka oli aikaisemmin työllisyys-, työvoima- ja sosiaalikomitean alaisuudessa.

Aluekehityskomitean sihteeristössä on noin 20 vakinaista ja 10 tilapäistä työntekijää. Budjetti on noin 21 miljoonaa frangia.

Ajatuksia aluekehityskomitean roolista

Aluekehityskomitean perustaminen vahvistaa aluepolitiikan merkitystä OECD:ssä. Komitea etsii ratkaisuja aluepolitiikan strategiisiin kysymyksiin, ja sen ensisijaisena tehtävänä on yhteensovittaa sektoripolitiikkoja sekä edistää maaseutu- ja kaupunkipolitiikan synergiaa. Komitea tarjoaa Euroopan unionia laajemmän näkökulman nopeasti globalisoituvassa taloudessa. Komitean perustamisella on myös tärkeä rooli OECD:n organisaatiouudistuksessa, jonka tavoitteena on työn tehostaminen ja kustannusten säästäminen.

Komitealla on edessään erittäin kovat haasteet, koska nopeasti etenevä globalisaatio voi lisätä alueiden välisiä eroja ja sosiaalisen syrjäytymisen riskiä. Globalisaation myötä kansalliseen menestymiseen vaikuttaa entistä enemmän alue- ja paikallistalouksien kilpailukyky. Tällöin syntyy tarve yhteensovittaa taloudellisia, ympäristöllisiä ja sosiaalisia tavoitteita

sekä edistää kestävästä kehitystä muun muassa uudistamalla ja koordinoimalla maaseutu- ja kaupunkipolitiikkaa. Suomen kannalta keskeisimpiä kysymyksiä aluekehityskomiteassa ovat teknologian edistäminen ja osaamisen tason nostaminen sekä maaseudun ja kaupunkien vuorovaikutuksen lisääminen ja hyödyntäminen.

Tietoon, osaamiseen, luovuuteen ja innovaatioihin perustuvassa talouskehityksessä on välttämätöntä täydentää keskushallinnon politiikkaa alueiden ja paikallistason dynaamisuuksella. Suorien tulonsiirtojen sijaan on pyrittävä edistämään alueiden omien resurssien hyväksikäyttöä yrittäjyyden ja uusien työpaikkojen luomiseksi. Myös hallinnon roolia kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla joudutaan arvioimaan uudelleen. Käytännössä tämä merkitsee uudenlaista hallintokulttuuria, joka perustuu kumppanuuteen julkisten viranomaisten, yksityisen sektorin ja kansalaisjärjestöjen välillä.

Komitealle voidaan asettaa esimerkiksi seuraavia tehtäviä ja tavoitteita:

- vähentää päällekkäistä työtä komitean työryhmien välillä ja vahvistaa ryh-

- mien yhteistyötä sekä lisätä koordinaatiota OECD:n muiden komiteoiden kanssa,
- tarjota foorumi tiedonvaihdolle harjoitetun politiikan ja strategioiden toivuudesta jäsenmaissa sekä auttaa löytämään käytännöllisiä ja poliittisesti järkeviä tapoja edistää alueiden taloudellista kilpailukykyä ja kestävästä kehitystä,

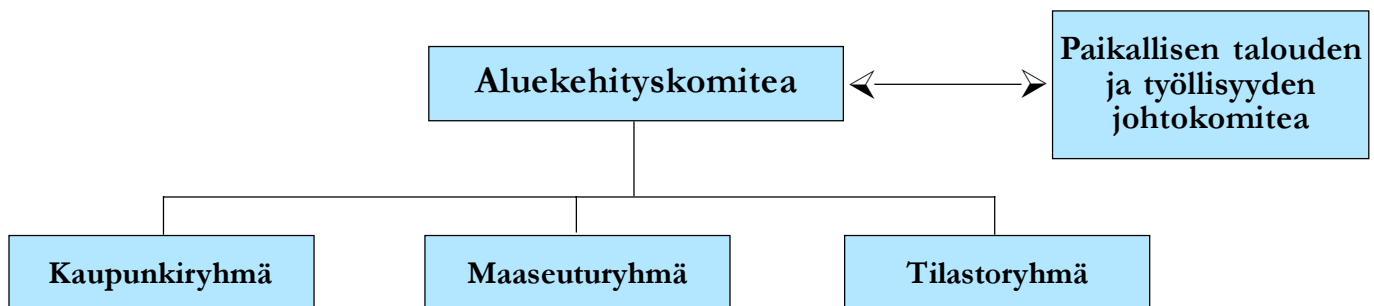
- lisätä teknologian siirron ja osaamisen merkitystä maaseudun kehittämiseksi sekä vähentää maaseudun riippuvuutta maataloudesta,

- auttaa yhteensovittamaan taloudellisia, sosiaalisia ja ympäristöllisiä tavoitteita aluepolitiikassa sekä edistää paikallisten voimavarojen hyödyntämistä jatkuvassa rakennemuutoksessa,

- edistää kumppanuutta ja minimoida ristiriitoja hallinnon, yritysten ja kansalaistoiminnan välillä sekä tuoda hallinnon ulkopuolisten tahojen näkemykset alueiden kehittämisestä OECD:n keskusteluun,

- laajentaa maaseutuindikaattoreista alkanutta työtä palvelemaan myös muita aluekehityksen tarpeita ja lisätä koordinoitua tietoa globaalista talouskehityksestä.

Kari Gröhn

OECD-kokous Pariisissa

OECD:n Working Party No. 6 on Regional Development policies -työryhmä piti viimeisen kokouksensa 14.–15.12.1998 Pariisissa. Sen tilalle on asetettu tänä vuonna työryhmää korkeatasoisempi aluekehityskomitea kolmen vuoden ajaksi. Komitean alaisiksi työryhmiä liitetään nykyiset kaupunkiasian työryhmä ja maaseutupolitiikan ryhmä. Niiden rinnalle perustetaan tilastotyöryhmä käsittelemään tilastoja ja indikaattoreita (ks. tarkemmin edellisestä artikkelista). Aluekehityskomitea pitää ensimmäisen kokouksensa 17.–18.5.1999. Kaupunkiasian työryhmä kokoontuu 19.5.

Suomen kannalta mielenkiintoisia aiheita WP6:n kokouksessa olivat teknolo-

gian ja tiedon hyödyntäminen aluekehityksessä sekä paikallinen innovaatiopolitiikka. Tutkimuksissa on havaittu, että teknologiakeskusten menestys ei niinkään riipu rahallisesta panostuksesta, vaan kysymys on monimutkaisempi. Saksassa on hyviä kokemuksia myös ammattikorkeakoulujen varaan rakentuneista keskuksista. Vaikka korkean teknologian yritykset tuovat sijaintialueelle työpaikkoja ja nostavat alueen kilpailukykyä sekä elintasoja, niin ne eivät usein tarjoa työpaikkoja paikallisille asukkaille, vaan korkeasti koulutetuille muuttajille. Koska maaseutualueilla ei ole tarpeeksi ”kriittistä massaa”, niiden on vaikea kilpailla T&K -yrityksistä. Maaseutualueilla on kuitenkin omia

luontaisia vahvuuksia (amenities), joiden varaan maaseudun tulevaisuutta on lisäksi mahdollista rakentaa.

OECD oli laatinut raportin alueellisista trendeistä tuotannossa ja työttömyydessä 1980–1994. Sen mukaan alueiden väliset erot eivät ole kasvamassa. Valitettavasti Suomi ei ollut vertailussa mukana. Koska tämänkaltainen tutkimus edustaa OECD:n parasta osaamista ja sitä ei tee kukaan muu samassa mittakaavassa, on tärkeää, että työtä jatketaan OECD:n puitteissa ja selvitys laajennetaan koskemaan Suomea ja muita Pohjoismaita.

Mika Honkanen

Paikallinen omaehtoisuus vahvistuu

Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä järjesti 27. tammikuuta 1999 Karjalatalolla Helsingissä tilaisuuden, jossa tuotiin esiin kaikki ne työmuodot, joilla Suomessa edistetään paikallista omaehtoisuutta. Noin kahdensadan osanottajan seminaari koostui työvoimahallinnon kumppanuushankkeiden aktiiveista, sisäasiainhallinnon osallisuushankkeiden aktiiveista, maaseutuhallinnon LEADER- ja POMO-ryhmistä sekä kylätoiminnasta. Mukana oli myös melkoinen joukko viranomaisia niin ministeriöistä kuin aluetasolta.

Kylätoimintaa lukuunottamatta kaikilla nykyisillä työmuodoilla on vasta pari vuotta takanaan. Kokemuksia on saatu, mutta kehittämisen varaa ja muilta oppimisen tarvetta on edelleen. Tärkeää ja mielenkiintoista on havaita, että yhteiset suuret asiat ylittävät kirkaasti pienemmät erottavat tekijät tai eri toiminnossa vastaan tulevat pulmat. Paikallinen omaehtoisuus on saanut oikeutusta yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen ja toimintaan, ja nimenomaan tekemisen kautta. Työtapa on myös motivoinut sellaisiin aktiviteetteihin, joihin viranomaisvetoisemmat menettelyt eivät ole yltäneet.

Kumppanuushankkeen kokemukset kertovat, että on välttämätöntä organisoi-
soitua kehittämistyöhön ja siihen tarvitaan myös rahaa. Maaseututoimintaryhmät

ovat organisoitumisessa pidemmällä, mutta niiden kannattaa ottaa oppia kumppanuushankkeiden yhteistyöma-
leista. Varmastikaan ei ole sattumaa, että kumppanuustoiminnan puolella on arvi-
oitu olevan edellytyksiä toimintatavan le-
vittämiseen koko maahan. Maaseututoi-
mintaryhmät, jotka kattavat koko maan,
on jo käytännössä sovittu. Nykyisten 48:n
ryhmän tilalle on tulossa seuraavalle oh-
jelmakaudelle vajaa 60 toimintaryhmää,
joiden toimialueen ulkopuolelle jäävät
vain suurimpien kaupunkien kaava-alueet.

Viime kuukausina on paljon keskustel-
tu erilaisista kokoonpanoista, mutta on
omaehtoiselle työlle kunniaksi, että ryh-
mien perustaminen ja alueiden määrittä-
minen on tapahtunut sopuisasti ja joutui-
sasti. Prosessissa ryhmien koko on jon-
kin verran noussut: valkoisia alueita liite-
tään olemassa oleviin ryhmiin tai jo toi-
mivat ryhmät aikovat yhdistyä. LEADER III on ykkösvaihtoehto toiminn-
nan rahoittamiselle. Joka tapauksessa rahoitus
varmistetaan tavalla tai toisella.

Syntymässä oleva toimintaryhmien
kattavuus on kylätoiminnalle haaste ja
mahdollisuus. Kylätoimikuntia odotetaan
kehittämistyön tekijöiksi yhä useammilla
paikkakunnilla, toisaalta niillä on aikai-
sempaa paremmat mahdollisuudet saada
työlleen taloudellista tukea. On viisasta

muodostaa kylätoimikunnista yhä useam-
massa tapauksessa taloudellisia yksiköitä
ja perustaa tai voimistaa kylätoimikuntien
alueellisia yhteenliittymiä laatimaan
oman alueensa kylien kehittämissuunnitelmaa
ja toteuttamaan hankkeita. Tehtävä on
mittaamaton, mutta paranevathan väli-
neetkin.

Toimintaryhmiin perustuva työtapa on
hyvin nopeasti edennyt Suomessa. Koke-
mukset ovat pääasiassa hyviä tai erittäin
hyviä. Jotain kuvaa se, että LEADER on
toiminut täysitehoisesti vasta puolitoista
vuotta ja on syntynyt 1 600 hanketta ja
POMO on runsaan vuoden työperiodi vä-
hemmällä rahalla on tuottanut tuhat han-
ketta. Osallisuus- ja kumppanuustoimin-
noissa on tehty useita uusia avauksia. Vi-
sio kattavasta toimintaryhmien kentästä
on hyvin pian totta. Vaikka lähtökohdat
ovatkin olleet erilaiset, kannattaneet ma-
seutu- ja kaupunkitoimintaryhmien tule-
via toimintoja kehitellä sekä hallinnossa
että itse ryhmissä toisistaan tietoisina ja
eri tavoitteita yhdistellen. Näin pystytään
saamaan lisää voimaa kansalaisaktiivisuu-
den purkautumiselle yhteiskunnalliseen
kehittämistyöhön.

*Maaseutuneuvos
Eero Unsitalo
MMM*

Suomen keskeiset kaupunkiseudut nyt tutkittu

Suomalainen kaupunkiverkko raken-
tuu muutamien monipuolisten ja vahvo-
jen keskusten varaan. Keskeisiä kaupunkiseu-
duttajia on 35. Tämä käy ilmi Joensuun
yliopiston rehtori **Perttu Vartiainen** ja
tutkija **Janne Antikaisen** tekemästä Kau-
punkiverkkotutkimuksesta. Tämä kau-
punkipolitiikan yhteistyöryhmän tilaama
tutkimus julkistettiin torstaina 18.2. Sää-
tytalolla.

Työn lähtökohdaksi on ollut vastata
kansallisen ja kansainvälisen kaupunkipo-
litiikan tarpeisiin eli luoda kaupunkiseu-
tujen vahvuuteen, monipuolisuuteen ja
rooliin perustuva kuvausjärjestelmä. Sa-
malla tutkimus on läpileikkaus suomalai-
seen kaupunkikehitykseen 1990-luvun
puolivälissä ja se antaa aineksia myös kau-
punkikehityksen ennakointiin ja seurantaan.

Kaupunkiseutuja on ensin tarkasteltu
vahuuden (mm. väestömäärän ja teollisen
tuotannon suhteellinen osuus), keskus-
merkityksen (mm. kaupan liikevaihto,
aluehallinnollinen asema, yliopistopaikka-
kunta) ja toiminnallisen erikoistumisen

perusteella. Toiseksi kaupunkiseutujen
kehitysedellytyksiä on kuvattu osaamis-
perustan, kulttuuripalveluiden, kansain-
välistymisen sekä nettomuuton, työllisyy-
den kehityksen ja työttömyysasteen anta-
man kehityskuvan avulla.

Yhteenvetona kaupunkiseutujen mer-
kittävydestä, toiminnallisesta erikoistu-
misesta ja kehitysedellytyksistä Vartiainen
ja Antikainen esittävät oheisen koeluon-
teisen typologian:

1. Kansainvälinen, monipuolinen ja ke-
hitysedellytyksiltään erittäin hyvä,
monikeskeinen kaupunkiseutu
1A: pääkeskus: *Helsinki*
1B: ala- ja lähikeskukset: *Porvoo, Loh-
ja ja Riihimäki*
2. Suuret, monipuoliset ja kehitysedel-
lytyksiltään erittäin hyvät kaupunki-
seudut
Tampere, Turku, Oulu
3. Suurehkot tai keskisuuret monipuoliset
ja kehitysedellytyksiltään hyvät
tai tyydyttävät kaupunkiseudut
Jyväskylä, Kuopio, Vaasa, Joensuu
4. Suurehkot tai keskisuuret, kohtuulli-

sen monipuoliset ja kehitysedellytyk-
siltään tyydyttävät tai kohtalaiset te-
olliset kaupunkiseudut

*Lahti, Pori, Kouvola, Lappeenranta, Kot-
ka*

5. Keskisuuret, kohtuullisen monipuoliset
ja kehitysedellytyksiltään kohtalaiset
kaupunkiseudut
Hämeenlinna, Kajaani
6. Keskisuuret, suhteellisen yksipuoliset
ja kehitysedellytyksiltään tyydyttävät
kaupunkiseudut
Rovaniemi, Mikkeli, Seinäjoki
7. Keskisuuret, suhteellisen yksipuoliset
ja kehitysedellytyksiltään kohtalaiset
kaupunkiseudut
Rauma, Kemi-Tornio, Kokkola
8. Keskisuuri, melko yksipuolinen ja ke-
hitysedellytyksiltään tyydyttävä teol-
linen kaupunkiseutu
Salo
9. Pieni, suhteellisen yksipuolinen ja ke-
hitysedellytyksiltään kohtalainen me-
renkulun keskus
Maarianhamina

➤ ➤ ➤

10. Pieni, melko yksipuolinen ja kehitysedellytyksiltään kohtalainen matkailun keskus
Savonlinna
11. Pienet, yksipuoliset ja kehitysedellytyksiltään kohtalaiset teolliset kaupunkiseudut
Imatra, Jämsä, Pietarsaari, Varkaus, Raabe, Tammisaari, Valkeakoski, Äänekoski

Tutkimuksessa esitetään, että kaupunkihin kohdistuvia toimenpiteitä tulisi eriyttää kaupunkiseutujen ominaispiireiden mukaan. Vartiainen toi esiin pitkään sennitellet, pienet erikoistuneet teollisuuskeskukset sekä uutena ongelmana keskisuuret palvelutaantumasta kärsivät kaupungit Itä- ja Pohjois-Suomessa.

Kaupunkipolitiikan yhteistyöryhmän pääsihteeri **Heli Saijets** viittasi puheen-vuorossaan keväällä 1995 hallitusohjelmassa ilmaistuun tahtoon tukea vahvojen kansainvälisesti kilpailukykyisten kasvukeskusten luomista. Suomalaisen kaupunkipolitiikan lähtökohtana on riittävän laaja, koko maan kattava vahva kaupunkiverkko, joka tukee ympäröivän maaseudun elinvoimaisuutta. Saijetsin mukaan jatkuvan kilpailun sijaan tarvitaan toisaan täydentävää osaamista ja aluepolitiikassa on lähdettävä liikkeelle voimavarojen kokoamisesta kansallisen kilpailukyvyn hyväksi. Kaupunkiverkkotutkimus antaa kaupunkipolitiikalle eväitä kaupunkiseutujen työnjaon ja verkostoitumisen hahmottamiseen. Kaupunkiverkkotutkimuksen ja kaupunki-indikaattoritöiden pohjalta on hyvä luoda jatkuva kaupunkien kehityksen seurantajärjestelmä.

Kysymykseen mikä on kaupunki erikoistutkija **Marja Tammilehto-Luode** Tilastokeskuksesta vastasi, että eurooppalaisten tilastoviranomaisten piirissä ei ole olemassa yhteisesti sovittua kaupunkimäärittäjäsiä. Yleisimmän määrittäjäsi perustuvat asukasluvuun ja asukastiheyteen. Eurostatin käyttämä määrittely on sama kuin työvoimatutkimuksessa eli kaupunkien ovat kaikki kunnat, joissa väestömäärä on yli 50 000 ja asukastiheys on yli 500 as/km². Tilastokeskus ja sisäasiainministeriö ovat esittäneet komissiolle ja Eurostatille, että kaupunkimäärittelyssä tulee lähteä liikkeelle toiminnallisista kaupunkiseuduista. Toimivien kaupunkimäärittelysten puuttuessa tulee nyt käyttää kriteereitä, joiden raja-arvot ovat kansallisesti joustavia. Ensivaiheen toimenpiteeksi kannanotossa esitetään Suomen osalta asukasluvun raja-arvoksi 20 000 ja asukastiheyden raja-arvoksi 100 asukas-ta/km².

Kaupunkiverkkotutkimus 1998 – julkaisua voi tilata sisäasiainministeriöstä puh. 09-160 4094 tai fax 09-160 2520. Julkaisun hinta on 70 mk + toimituskulut ja alv.

Tarja Pyöriä

Alueellisen kehittämisen rahoitusta valtion budjetissa yhteensä 35,2 miljardia

Vuonna 1997 valtion talousarviossa alueelliseen kehittämiseen suunnattiin yhteensä 35,2 miljardia markkaa sadalla momentilla, josta 1,3 miljardia markkaa oli EU-rahoitusta ja 1,9 miljardia markkaa EU:n tavoiteohjelmiin sidottua valtion kansallista vastinrahaa. EU:n alue- ja rakennepolitiikan toteuttamiseen sitoutui siis 9 % alueellisen kehittämisen kokonaisrahoituksesta. Puhtaasti kansalliseen alueelliseen kehittämiseen suunnattiin 32,0 miljardia markkaa. (Vuoden 1999 budjettirakenteella 88:lla momentilla 30,5 miljardia markkaa).

Aluekehitysosastolla päättyi juuri hanke, jossa selvitettiin ne valtion talousarvion määrärahat, joilla on merkitystä alueiden kehittämiseen kannalta (pl. maatalouden tukeminen, asuntomäärärahat ja kuntien valtionosuudet). Projektisihteerinä toimi **Hannele Soininen**, joka siirtyi maaliskuun alusta viideksi kuukaudeksi DG XVI:een harjoittelijaksi. Projekti toteutettiin yhteistyössä Satakuntaliiton ja Päijät-Hämeen liiton sekä Suomen Kuntaliiton kanssa.

Eniten rahoituksesta suuntautuu maakuntiin työministeriön (37 %), opetusministeriön (20 %) ja liikenneministeriön (18 %) hallinnonalojen kautta. Varsinkin opetushallinnon määrärahojen osuus Satakuntaan ja Päijät-Hämeeseen oli reilusti alle puolet koko maan keskimääräiseen osuuteen verrattuna.

Alueellisen kehittämisen rahoituksen alueellista suuntautumista tarkasteltiin vuoden 1996 valtion talousarvion tilinpäätöstietojen perusteella käyttäen samoja momenteja.

Selvityksessä on määrärahat lisäksi jaettu kuuteen toimintalinjaan aluepolitiikan painopisteiden, EU:n tavoiteohjelmien toimintalinjojen ja momenttien käytötarkoitusten perusteella.

Projektin ohjausryhmä päätyi seuraaviin toimenpidesuosituksiin:

- Valtion talousarvioesityksen yleispe-rustelujen alue- ja rakennepolitiikan osaa tulisi kehittää siten, että koko alueellisen kehittämisen rahoitus huomioitaisiin. Myös pääluokkien selvitysosissa tulisi tarkastella tämän rahoituksen osuutta ja kohdentumista. Tämä parantaisi eduskunnan, valtioneuvoston ja hallinnon mahdollisuutta seurata kyseisiä määrärahoja ja niiden vaikuttavuutta. Tieto määrärahojen volyymin ja niiden kohdentumisesta alueittain on tärkeää myös maakuntien edunvalvonnan kannalta.

- Jatkossa tulisi erityisesti tarkastella alueellisen kehittämisen määrärahojen suuntaamisperusteita ja päätöksentekojärjestelmää.

- Rahoitussuunnittelun parantamiseksi kaikkia valtion talousarvion määrärahoja tulisi voida käyttää EU-rahoituksen kansallisena vastinrahana.

- Alueellisen kehittämisen rahoitusta olisi ryhdyttävä seuraamaan nykyistä systemaattisemmin maakunnittain tai maakuntien yhteistyöalueittain. Alueellisen

maakunta	mrd.mk	osuus rahoituksesta	väestö- osuus	erotus, %-yks.	indeksi (100, jos rahoitusosuus= väestöosuus)
Lappi	1,9	5,3	3,9	1,4	136
Uusimaa	10,6	29,6	24,4	5,2	121
Pohjois-Karjala	1,4	4,0	3,4	0,6	118
Kainuu	0,8	2,1	1,8	0,3	117
Keski-Suomi	2,0	5,6	5,0	0,6	112
Pohjois-Pohjanmaa	2,8	7,7	7,0	0,7	110
Keski-Pohjanmaa	0,5	1,4	1,4	0,0	100
Varsinais-Suomi	3,0	8,3	8,5	-0,2	98
Pirkanmaa	2,9	8,1	8,6	-0,5	94
Etelä-Savo	1,1	3,1	3,3	-0,2	94
Pohjois-Savo	1,7	4,7	5,0	-0,3	94
Etelä-Karjala	0,9	2,5	2,7	-0,2	93
Pohjanmaa	1,0	2,8	3,4	-0,6	82
Päijät-Häme	1,1	3,0	3,8	-0,8	79
Kanta-Häme	0,9	2,5	3,2	-0,7	78
Kymenlaakso	1,0	2,8	3,7	-0,9	76
Etelä-Pohjanmaa	1,0	2,7	3,9	-1,2	69
Satakunta	1,1	3,0	4,7	-1,7	64
Itä-Uusimaa	0,2	0,7	1,7	-1,0	41

kehittämisen rahoitusseuranta edellyttää eri hallinnonalojen atk-pohjaisten tietojärjestelmien kehittämistä niin, että alueelliset rahoitustiedot ovat helposti saatavilla.

- Tällä hetkellä Tilastokeskus kerää valtion talousarvion tilinpäätöstiedot maakunnittain joka toinen vuosi. Ne tulisi kerätä vuosittain. Tästä aineistosta alueellisen kehittämisen rahoitus on helposti erotettavissa.

- Uudella EU:n ohjelmakaudella (2000–2006) myös koko alueellisen kehittämisen rahoitusta tulisi tarkastella maakunnittain tai maakuntien yhteistyö-alueittain. Tästä kokonaisrahoituksesta valtaosa on puhtaasti kansallista ja vain osa liittyy EU:n tavoiteohjelmiin niiden osarahoituksena. Kokonaisvaltaisen rahoitustarkastelun avulla voidaan toteuttaa maakuntien omaehtoisia kehittämissankkeita sekä yhtenäistää kansallista ja EU:n alue- ja rakennepoliittikkaa toisiinsa niin, että EU:n tavoitealueet hyötyvät myös valkoisten alueiden kehittämisestä ja päinvastoin.

Lisätietoja antaa ylitarkastaja Ilkka Salonen (puh. 09–160 4523).

Ilkka Salonen

Vuoden 1999 maakunnan kehittämisenraha jaettu

Hallitus jakoi 4.2.1999 maakunnan kehittämisenrahaa 84,5 miljoonaa markkaa maakuntien käyttöön. Määrärahan alueittaisen jaon perusteina on otettu huomioon alueen aluepoliittisten ongelmien vaikeusaste, sijoittuminen EU:n alueellisille tavoitealueille ja väestömäärä. Maakuntien liitoille jaettu summa oli 1,5 miljoonaa markkaa viimevuotista pienempi. Valtion talousarviossa on tälle vuodelle osoitettu yhteensä 112,5 miljoonaa markkaa maakunnan kehittämisenrahaa.

Maakunnan kehittämisenrahaa käytetään EU:n osarahoittaman alue- ja rakennepoliittikan sekä kansallisen aluepolitiikan toteuttamiseen. Määrärahaa käytetään lähinnä elinkeinotoiminnan kehittämiseen EU:n alueellisissa tavoiteohjelmissa 6, 2 ja 5b sekä INTERREG II -yhteisaloitteissa ja kansallisissa kehittämissankkeissa tarkemmin määriteltäviin hankkeisiin.

Määrärahaa varattiin enintään 15 miljoonaa markkaa uusien valtioneuvoston nimeämien osaamiskeskusohjelmien ja kehittämissankkeiden valmisteluun ja toteuttamiseen. Sisäasiainministeriön käyttöön varataan lisäksi 13 miljoonaa markkaa mm. kaupunkipoliittisten toimenpiteiden toteuttamiseen ja EU-ohjelmatyöhön.

EU-ohjelmien rahoituksena maakunnan kehittämisenrahaa käytetään yhteensä 80

miljoonaa markkaa. Tästä summasta 68,8 miljoonaa markkaa ohjataan Euroopan aluekehitysrahastosta ja 11,2 miljoonaa markkaa Euroopan sosiaalirahastosta osarahoitettaviin hankkeisiin.

Maakuntien liittojen kehittämisenrahaosuudet ovat seuraavat:

Maakunnan liitto	milj. mk
Uudenmaan liitto	7,0
Itä-Uudenmaan liitto	1,6
Varsinais-Suomen liitto	5,8
Satakuntaliitto	5,2
Hämeen liitto	3,1
Pirkanmaan liitto	5,9
Päijät-Hämeen liitto	4,3
Kymenlaakson liitto	3,6
Etelä-Karjalan liitto	3,0
Etelä-Savon maakuntaliitto	5,1
Pohjois-Savon liitto	4,8
Pohjois-Karjalan liitto	5,2
Keski-Suomen liitto	5,5
Etelä-Pohjanmaan liitto	4,3
Pohjanmaan liitto	3,2
Keski-Pohjanmaan liitto	1,6
Pohjois-Pohjanmaan liitto	6,6
Kainuun liitto	2,8
Lapin liitto	5,9
Yhteensä	84,5

Katri Lehtonen

JULKAISUJA

Sisäasiainministeriön aluekehitysosaston julkaisusarjassa ilmestynyt:

10/1998 Manner-Suomen 5b-ohjelman tasa-arvoteema-arviointi. Arvioinnista on vastannut Oulun yliopiston Kajaanin kehittämiskeskus. Raportti, joka käsittelee tasa-arvon toteutumista Manner-Suomen 5b-ohjelmassa ja sen toimeenpanossa, on ensimmäinen Suomessa toteutettu EU-ohjelman teema-arviointi.

Julkaisun hinta on 60 mk + toimitusmaksu + alv, tilaukset puh. 09–160 4592.

11/1998 Equal Opportunities and the Objective 5b Programme for Continental Finland – A Thematic Evaluation. University of Oulu, Research and Development Centre of Kajaani (REDEC).

12/1998 Interreg II A Karjala-, Kaakkois-Suomi- ja Etelä-Suomen rannikkoseutu -ohjelmien väliarviointi. Väliarvioinnin toteutuksesta ovat vastanneet VTT Yhdyskuntatekniikka ja Joensuun

yliopiston maantieteen laitos. Arviointiryhmän tehtävänä oli suorittaa kolmen Interreg-yhteisöaloiteohjelman väliarviointi käytettävissä olevien seurantatietojen ja niitä täydentävien aineistojen perusteella kesäkuun 1997 ja joulukuun 1998 välisenä aikana. Arviointityön toivotaan tukevan nykyisten ohjelmien toteuttamista niiden viimeisenä toimintavuonna sekä valmistautumista uuteen rakennerahasto-kauteen.

Julkaisun hinta on 60 mk + toimitusmaksu + alv, tilaukset puh. 09–160 4534.

13/1998 Suomen tavoite 2 -ohjelman arviointi kaudelta 1995–1999 (väliarvointi). Arvioinnin toteutuksesta vastaa Jyväskylän yliopiston taloustieteellisen osaston tutkimuskeskus. Arvioinnissa tarkastellaan ohjelman toimeenpanoa, vaikuttavuutta ja merkitystä ja työ kohdistuu sekä kauteen 1995–96 että kauteen 1997–99. Arvioinnin toteutuksen perustana on hankkeiden ryhmittely niiden si-

sältöjen mukaan kahteentoista teemaan. Sisällöllisen ryhmittelyn perusteella samantyyppisten hankkeiden niputtaminen on perustana tiedonhankinnassa ja se antaa mahdollisuuksia myös tulosten yleistämiseen.

Julkaisun hinta on 60 mk + toimitusmaksu + alv, tilaukset puh. 09–160 4529.

1/1999 Hannele Soininen: Alueellisen kehittämisen rahoitus. Selvityksessä on tarkasteltu niitä valtion talousarvion määrärahoja, joilla rahoitetaan alueellista kehittämistä (pl. Maatalouden ja asuntopoliittikan rahoitus sekä kuntien valtionosuudet). Tämä rahoitus pitää sisällään ohjelmaperusteisen rahoituksen lisäksi myös muun rahoituksen, jolla on vaikutusta alueelliseen kehittämiseen. Hanke on toteutettu yhteistyössä Satakuntaliiton ja Päijät-Hämeen liiton kanssa.

Julkaisun hinta on 60 mk + toimitusmaksu + alv, tilaukset puh. 09–160 4529.

SVENSK RESUMÉ

■ Strukturfondsreformens lösningar nära

Under de närmaste veckorna får vi se hur Europas lantbruksfrågor, regional- och strukturpolitik samt utvidgningen och finansieringsramarna kommer att lösas och med vilken tidtabell. Tills vidare finns det åtminstone tre alternativ:

– Tyskland lyckas genomföra Agenda 2000 under sin period som ordförandeland

– Enighet mellan medlemsstaterna uppnås inte medan Tyskland är ordförandeland utan Agenda 2000 skjuts fram tills det är Finlands tur att vara ordförandeland

– Någoting mittemellan de två första alternativen

En fråga är fortfarande helt öppen. Hur mycket pengar kommer att användas på reformen under den kommande budgetperioden 2000–2006? Lösningen av budgetramarna är också nyckeln till lösningarna på jordbruksfrågorna, regional- och strukturpolitiken och utvidgningen. Toppmötet i Berlin hålls 24.–25.3.1999.

Paavo Pirttimäki

■ AGENDA 2000 -paket bereds

De centrala besluten om Agenda 2000 skall fattas vid toppmötet i Berlin i slutet av mars. Mycket är ännu öppet också om arbetet har framskridit. Tyskarna försöker knyta ihop ett politiskt paket i Berlin med fördelar och nackdelar, som utom strukturfondsförordningen innehåller en lösning på lantbruksreformen och en finansieringsram för hela EU:s verksamhet för perioden 2000–2006. Lantbruksreformen utvecklas nu med god fart. Det är helt klart att medlemsstaterna ser på nerskärningarna av både strukturutgifter och lantbruksutgifter med egna intressen för ögonen.

Beredningen av strukturfonderna har uppdelats i två delar: a) politiska och viktiga frågor, där besluten fattas i ministerrådet eller till och med på toppmötet, b) tekniska frågor: närmast formuleringen av artiklar i förordningen, som utarbetas i SAWG-arbetsgruppen och/eller bilateralt med presidiet.

Speciellt viktigt för Finland i slutskedet av förhandlingarna är:

– att mål 6 ingår i ett nytt mål 1
– att stödintensiteten i mål 1 och 3 fastställs och framför allt arbetslöshets-satsningen gränsszonssamarbetet.

Kommissionen bereder ärenden utgående från att de nya programmen är operativa från början av 2000. Programarbetet har redan startat i olika länder och regioner.

Risto Tienari

■ Ny fas i planeringen av regionala målprogram

Inrikesministeriet inledde beredningen av nya strukturfondsprogram på områdena i oktober. I slutet av februari blev de s.k. allmänna delarna av programutkasterna färdiga under ledning av landskapsförbunden. Arbetet fortsätter i mars och ministerierna tar ställning till landskapsförbundens programförslag. I dessa ställningstaganden bedöms hur den nationella politiken och finansieringen går ihop med landskapsförbundens förslag. Kommissionen ger sin egen syn på den kommande programperioden vid ett seminarium som hålls i början av mars i Helsingfors. Under senare delen av april ordnas ett seminarium i varje samarbetsregion, där centralförvaltningens och regionernas syn på programmet sammanjämkas. Partnerskap, jämställdhet, miljön och påverkan är viktiga synpunkter som styr programprocesserna.

Pekka Urjanheimo

■ Mål 2 -programmet

Enligt preliminära uppgifter var bindningsgraden för programmet i slutet av 1998 ca 55 procent av utvecklingen under tre år. Jämfört med den ursprungliga planen låg genomförandet omkring ett halvt år efter, det gäller därför att satsa för fullt på projektgenomförande genast i början av året. För landskapsförbund och ministerier som genomför programmet togs i början av februari ut sammanlagt ca 70 procent ur Europeiska regionala utvecklingsfondens (ERDF) finansiering för 1999. På ERDF-anlagets moment för 1999 tillämpades s.k. bevillningsfullmaktsförfarande.

Tarja Arajärvi

■ Nästan 80 procent av de offentliga medlen för mål 5b -programmet har bundits

Genomförandet av 5b-program-

met går för närvarande bra. Enligt uppföljningsuppgifterna hade 77 procent av den offentliga finansieringsramen för programmet vid årsskiftet bundits genom samarbetsgruppernas beslut. Vid årsskiftet hade 8 100 projekt startat. Under det sista genomförandeåret kommer man speciellt att följa hur programmet fortskrider på områdena för att försäkra sig om att programmedlen används till fullt belopp före utgången av året. Per fond har speciella åtgärder inriktats på att få igång projekt för lantbruksfonden och socialfonden. I vår kommer detaljerade diskussioner att föras mellan ministerierna och landskapen om genomförandet av programmets slutperiod. Samtidigt och allt större vikt kommer att läggas vid avslutningen av programmen och i samband med det att exakta uppföljningsdata kan säkras.

Pasi Rantahalvari

■ Östersjöns INTERREG II C -program

För Östersjöprogrammet görs en komprimerad mellanvärdering, som huvudsakligen genomförs under vårperioden och som också innehåller uppgifter om en justering av indikatorerna och utarbetandet av ett uppföljningssystem. En urvalsgrupp sammansatt av representanter för respektive medlemsstat bedömer anbuden. Uppföljningskommittén godkände urvalsgruppens förslag genom skriftligt förfarande. Valda blev ett konsortium bestående av Bradley Dunbar Associates Ltd (sökande) och European Policies Research Centre, båda i Skottland. Arbetet inleds i början av mars och ett utkast till evalueringsrapport skall lämnas till uppföljningskommittén i maj. Information om projekt som redan genomförts samt om den kommande tredje ansökningsomgången finns på programmets hemsida:

<http://www.spatial.baltic.net>

Harry Ekestam

■ Artikel 10 -programmet Nordliga Periferin

Vid behandlingen av projekt i den andra ansökningsomgången bordlades tre forskningsprojekt för att deras inbördes kopplingar måste kontrolleras innan de kan godkännas. Projekten godkändes

7.1.1999. Härefter har sammanlagt 11 projekt godkänts i programmet och ca 30 procent av programfinansieringen har bundits. I slutet av fjolåret startade en s.k. mikroprojektfacilitet för att underlätta bearbetningen av projektidéer till de egentliga ansökningarna. För mikroprojekten kan beviljas högst 5.000 EUR av programfinansieringen (högst 50 procent av projektets totala budget) och för ändamålet har reserverats sammanlagt 150.000 EUR. Ansökningar kan lämnas in hela tiden och senast 31.5.1999. Programmets tredje ansökningsomgång gick ut 23.12.1998. Beslut om projekten i den tredje ansökningsomgången fattas vid uppföljnings- och förvaltningskommitténs möte 22.2.1999. Den fjärde ansökningsomgången går ut 19.3.1999.

Harry Ekestam

■ Aktuellt om SME-gemenskapsinitiativens program

I slutet av 1998 hade ca 57 procent av EU-finansieringen bundits, så det är möjligt att genom programmet finansiera ytterligare några projekt i år. Antalet godkända projekt var i slutet av 1998 sammanlagt 45. Kvar av finansieringen är framför allt de ERDF-delfinansierade åtgärdshelheterna 1.1 och 2.2, som omfattar nyetablering av företag samt, i anslutning till bestämmelserna om den inre marknaden, förbättrad tillgång på tekniska tjänster för små och medelstora företag. SME-programmets nya Internetsidor blir färdiga i februari, adressen är

<http://www.vn.fi/ktm/1/sme>

Leena Jokinen

■ Twinningstöd till länder som ansöker om EU-medlemskap

Twinningverksamheten, som är avsedd för institutionell utveckling i länder som söker EU-medlemskap, har startat. Verksamheten leds av kommissionen och finansieras genom Phareprogrammet. Finland har genast från början gått med i verksamheten med en rimlig insats. Av budgeten för Phareprogrammet kommer 30 procent att användas för institutionell utveckling av de länder som ansökt om medlemskap i EU. Kommissionen anser att ett av de viktigaste medlen är de s.k. Twinningprojekten som innebär att medlemsstaternas expertis förmedlas till de länder som ansöker om medlemskap. I ett sådant projekt ingår alltid att en expert sänds för en lång-

re period till det ansökande landet. Twinningverksamheten fokuserar åtminstone tills vidare bara på fyra områden: miljön, jordbruket, rättsliga och inrikes frågor samt ekonomi och finansiering. Det är meningen att verksamheten skall börja omfatta också andra områden. I maj i fjol startade kommissionen den första twinningomgången. Finland anmälde då sitt intresse för 12 projektförslag vilket ledde till att totalt sju samarbetsprojekt håller på att komma igång. I slutet av 1998 började den andra twinningomgången, då det kom in ca 40 projektförslag från de ansökande länderna. För sju av dessa bereddes ett samarbetsförslag från Finland. Nästa twinningomgångar startar per ansökande land var-tefter respektive lands nationella plan godkänns i Phares förvaltningskommitté våren 1999. I praktiken innebär detta att verksamheten blir en fortgående process och att de olika omgångarna kommer att överlappa varandra. Den som är intresserad av expertuppgifter för Twinning kan kontakta personer som sköter Pharefrågorna vid det egna ministeriet eller ämbetsverket. Dessa kan ge närmare information om vilka möjligheter det finns och vilka villkoren och förfarandet är i det egna ämbetsverket.

Eija-Leena Linkola

■ Regionalplaneringsministrarna möts i Potsdam

Det viktigaste temat i Potsdam är godkännandet av ESDP-rapporten. Kommissionen har erbjudit sig att publicera ESDP-rapporten på unionens alla språk. Vid ministermötet i Tyskland önskar man också diskutera ESDP:s fortsatta arbete och genomförandet av målen. Tysklands avsikt är att få ministrarna att diskutera det konkreta genomförandet av målen när det gäller planeringssamarbetet mellan medlemsstaterna.

Ulla Blomberg

■ Samarbete mellan forskningsinstitut har börjat

Under beredningen av riktlinjerna för regionalplaneringen och regionalutvecklingen i Europa har det framgått att regionalstrukturen, användningen av regionerna och den regionala utvecklingen beskrivs med vitt skilda begrepp och metoder i EU-staterna. För att avhjälpa det här problemet har ett nätverk av forskningsinstitut byggts upp; ESPON. SPESP (Study programme on Euro-

pean Spatial Planning) fick sin början genom DG XVI 7.12.1998 i Bryssel. Nationella ansvariga instanser (focal point) från 15 länder hade inbjudits. Forskningsprogrammet genomförs i varje EU-medlemsstat i ett huvudansvarigt forskningsinstitut. I Finland valdes Joensuu universitet till ansvarig enhet (focal point) och programmet genomförs i samarbete med geografiska institutionen och Karjalan tutkimuslaitos.

Perttu Vartiainen

■ Personbyten och omorganiseringar

NÄRP fick nya sekreterare. Den regionalpolitiska handläggaren vid nordiska ministerrådets sekretariat i Köpenhamn (som också är sekreterare i NÄRP) byts. Hans Nyström från Sverige har utsetts till efterträdare efter Øystein Imset från Norge. Nyström börjar sin nya befattning i april. Det blir också ändringar i Sveriges regionalpolitiska förvaltning. I samband med en omorganisation av regeringen i höstas inrättades ett nytt näringspolitiskt "superdepartement" genom en sammanslagning av närings-, arbetsmarknads- och kommunikationsdepartementen. Omorganisationen genomfördes från början av året. Det nya departementet heter helt enkelt näringsdepartementet. Regionalplaneringsfrågorna flyttades över från inrikesdepartementet till miljödepartementet.

Harry Ekestam

■ Nordiska publikationer

Det nya numret 2-3/98 av tidningen North rapporterade brett om Nordregionkonferensen som hölls i Stockholm i augusti i fjol. Temat var regionalpolitik och strukturfrågor. Största delen av artiklarna handlade om initiativ och diskussioner vid konferensen.

Harry Ekestam

■ OECD:s nya regionalutvecklingskommitté

OECD inrättade 20.1.1999 en regionalutvecklingskommitté (Territorial Development Policy Committee). Samtidigt drogs regionalpolitikgruppen (Working Party No. 6) som sorterar under industrikommitén in. Regionalutvecklingskommittén har ett mandat på tre år.

Arbetsgrupperna inom regionalutvecklingskommittén är – stadsgruppen

- landsbygdsgruppen
- statistikgruppen.

Inrättandet av regionalutvecklingskommittén ökar betydelsen av regionalpolitiken i OECD. Kommittén söker lösningar på regionalpolitiska strategiska frågor, och dess främsta uppgift är att samordna sektorpolitiker samt främja synergier mellan landsbygds- och stadspolitiken. Kommittén erbjuder Europeiska unionen en vidare inblick i ekonomin som snabbt globaliseras. Att kommittén inrättades spelar också en viktig roll i omorganiseringen av OECD, som syftar till att effektivisera arbetet och spara in på kostnader.

Kari Gröhn

■ OECD-möte i Paris

OECD:s arbetsgrupp Working Party No.6 on Regional Development policies höll sitt sista möte 14.-15.12.1998 i Paris. Frågor som är intressanta från Finlands synpunkt är utnyttjandet av teknik och information i den regionala utvecklingen samt den lokala innovationspolitiken. OECD hade gjort upp rapporten om regionala trender i produktionen och arbetslösheten 1980-1994. Enligt rapporten ökar inte skillnaderna mellan regionerna. Tyvärr är inte Finland med i jämförelsen. Eftersom en undersökning av det här slaget representerar OECD:s bästa kompetens och ingen annan gör undersökningar av samma omfattning, är det viktigt att arbetet fortsätter inom ramen för OECD och att utredningen också kommer att omfatta Finland och de övriga nordiska länderna.

Mika Honkanen

■ Egen initiativkraft på lokal nivå stärks

Landsbygdspolitikens samarbetsgrupp ordnade ett seminarium i Helsingfors den 27 januari 1999, där alla arbetsformer som främjar lokal initiativkraft i Finland togs upp. Med undantag av byaverksamheten har alla nuvarande arbetsformer endast

ett par år bakom sig. Det har gett erfarenheter men fortfarande behövs utbildning och en vilja att lära av andra. Lokal initiativkraft har gett rätt till samhällspåverkan och verksamhet och uttryckligen genom det som gjorts. Arbets sättet har också motiverat till sådana aktiviteter som mera myndighetsbetonade metoder inte har kunnat. Arbets sättet som bygger på verksamhetsgrupper har snabbt spritt sig i Finland. Erfarenheterna har mestadels varit goda eller mycket goda. Att LEADER har pågått bara ett och ett halvt år för full maskin och det under den tiden har uppstått 1 600 projekt säger något om vad det. POMOS arbetsperiod på drygt ett år med mindre pengar har gett upphov till tusen projekt. Också om utgångspunkterna är olika lönar det sig att utveckla landsbygds- och stadsverksamhetsgruppernas kommande funktioner både i förvaltningen och i själva grupperna och att kombinera olika mål. På så sätt kan medborgaraktiviteterna bli kraftfullare och kanaliseras i samhälleligt utvecklingsarbete

Eero Unitalo

■ Finlands viktigaste stadsregioner har nu undersökts

Stadsnätet i Finland bygger på några mångsidiga och starka centra. De viktigaste stadsregionerna är 35. Det här framgår av en undersökning om stadsnäten som har utförts av rektor **Perttu Vartiainen** och forskare **Janne Antikainen** vid Joensuu universitet. Undersökningen publicerades 18.2. i Ständerhuset. Arbetet utgår från att den skall svara mot de nationella och internationella stadspolitikbehoven d.v.s. att skapa ett system som beskriver stadsregionernas styrka, allsidighet och deras roll. På samma gång är undersökningen en tvärsnitt av den finska stadsutvecklingen i mitten av 1990-talet och den ger också stoff till framtidsvisioner och uppföljning av stadsutvecklingen. Publikationen Kaupunkiverkkotutkimus 1998 kan beställas från inrikesministeriet tfn

09-160 4094 eller per fax 09-160 2520. Publikationens pris är 70 mk + leveranskostnader och moms.

Tarja Pyöriä

■ Finansieringen av den regionala utvecklingen av statsbudgeten 35,2 miljarder

I statsbudgeten 1997 anvisades 35,2 miljarder för regional utveckling på hundra moment, av vilket 1,3 miljarder var EU-finansiering och 1,9 miljarder mark statliga nationella pengar bundna till EU:s målprogram. För genomförande av EU:s regional- och strukturpolitik bands alltså 9 procent av den totala finansieringen till regionalutveckling. Vid avdelningen för regional utveckling avslutades just ett projekt som utredde vilka anslag i statsbudgeten som har betydelse för utvecklingen av regionerna. Projektsekreterare är Hannele Soininen. Projektet genomfördes i samarbete med Satakundaförbund och Päijät-Häme förbund samt Finlands kommunförbund. Landskapen fick den största delen av finansieringen via förvaltningsgrenarna vid arbetsministeriet (37 procent) undervisningsministeriet (20 procent) och trafikministeriet (18 procent).

Ilkka Salonen

■ Landskapsutvecklingspengarna 1999 fördelades

Regeringen fördelade 4.2.1999 landskapsutvecklingspengarna, 84,5 miljoner mark, till landskapen. Som grund för fördelningen av pengarna har beaktats de regionalpolitiska problemens svårighetsgrad, placering på EU:s regionala målområden och befolkningsmängden. Landskapsutvecklingspengarna används för genomförande av den regional- och strukturpolitik som genomförs av EU samt för att genomföra den nationella regionalpolitiken.

Katri Lehtonen

Alue-Integraattori internet-osoite: <http://www.intermin.fi/suom/alue/integraattori.html>

TOIMITUS

Julkaisija: Sisäasiainministeriön aluekehitysosasto • **Toimituskunta:** Tiedotustömi • **Vastaava toimittaja:** Tiina Ranta-Lassila, puh. (09) 160 3423, fax (09) 160 4655, e-mail: tiina.ranta-lassila@sm.intermin.fi • **Svensk resumé:** Lena Björklund • **Taitto:** Tuula Kostia • **Tilaukset:** Raili Markoff, puh. (09) 160 4532, fax (09) 160 4655, Sisäasiainministeriö, PL 257, 00171 HELSINKI, julkaisu on maksuton • **Monistus:** Sisäasiainministeriön monistamo